

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

**Επί του Σχεδίου Νόμου
του Υπουργείου Δικαιοσύνης**

**«Σύσταση και λειτουργία Ενιαίου Ψηφιακού Μητρώου παρακολούθησης
υποθέσεων διαφθοράς, παρεμβάσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και
λοιπές διατάξεις»**

Φεβρουάριος 2026

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 2 Φεβρουαρίου 2026 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση από την Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης με τίτλο «Σύσταση και λειτουργία Ενιαίου Ψηφιακού Μητρώου παρακολούθησης υποθέσεων διαφθοράς, παρεμβάσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και λοιπές διατάξεις».

Για την επεξεργασία του εν λόγω Σχεδίου Νόμου συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Γεώργιο Αμβράζη, Μιχάλη Μητσόπουλο, Φώτη Κολεβέντη, Ηλία Δόλγυρα, Γιώργο Γωνιωτάκη και Ιωάννη Κορκόβελο.**

Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. **Ιωάννης Κορκόβελος**, Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας συμμετείχαν ως εμπειρογνώμονες οι κ.κ. **Σωτήριος Παπαμιχαήλ**, Δικηγόρος, **Φώτης Γιαννούλας**, Νομικός, Μέλος Δ.Σ. ΔΣΑ και ο κ. **Δημήτριος Βασιλείου**, Δικηγόρος.

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν και είχαν από κοινού τον επιστημονικό συντονισμό του έργου της Επιτροπής, η κα **Χριστίνα Κουτσιούμπα** και ο κ. **Δημήτριος Μπίμπας**, Επιστημονικοί Συνεργάτες της Ο.Κ.Ε.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της σε δύο (2) συνεδριάσεις και η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της στις 13 Φεβρουαρίου 2026.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., αφού ολοκλήρωσε τη συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2026, διατύπωσε την υπ' αριθ. 372 Γνώμη της.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ	4
ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	13
ΣΧΟΛΙΑ ΟΚΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ Ν/Σ	19
ΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ	26
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.....	40

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί του Σχ/Ν του Υπ. Δικαιοσύνης

«Σύσταση και λειτουργία Ενιαίου Ψηφιακού Μητρώου παρακολούθησης υποθέσεων διαφθοράς, παρεμβάσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και λοιπές διατάξεις»

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Η πολυνομία και η έλλειψη διαφάνειας αποτελούν τις πιο σημαντικές εμμένουσες εκφάνσεις των πιο σοβαρών παθογενειών της σύγχρονης ελληνικής πολιτικής και διοικητικής πραγματικότητας. Οι αρνητικές συνέπειες αυτών των φαινομένων διαχέονται και αντανακλώνονται σε όλο το οικοδόμημα της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής/ οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, φαλκιδεύοντας τις αναπτυξιακές και παραγωγικές προοπτικές της χώρας, ενώ υπονομεύουν το κράτος δικαίου και την ουσία του κοινωνικού διαλόγου. Συνδέονται, δε, ευθέως με τη λειτουργία της δημοκρατίας, την ποιότητα της δημόσιας διοίκησης και το επίπεδο εμπιστοσύνης των πολιτών προς το κράτος και τους φορείς εκπροσώπησης, είτε αυτά είναι τα κόμματα, είτε κοινωνικοί εταίροι και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η ύπαρξη διαφάνειας διασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της εξουσίας, ενώ, αντίθετα, η πολυνομία, συχνά οδηγεί πολίτες, υπαλλήλους και επιχειρήσεις σε σύγχυση, τροφοδοτώντας την αυθαιρεσία των ισχυρών και συντηρώντας την αναποτελεσματικότητα των λιγότερο ικανών. Η διαφάνεια αναφέρεται στη δυνατότητα των πολιτών να γνωρίζουν πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις και πώς ασκείται η εξουσία. Προϋποθέτει ανοιχτή πρόσβαση στην πληροφορία, λογοδοσία των θεσμών και σαφείς διαδικασίες.

Από την άλλη πλευρά, η πολυνομία αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα δομικά προβλήματα του ελληνικού κράτους. Ο όρος αναφέρεται στην ύπαρξη υπερβολικά πολλών νόμων, οι οποίοι συχνά είναι αντικρουόμενοι, ασαφείς και τροποποιούνται διαρκώς. Η ελληνική νομοθεσία χαρακτηρίζεται από πληθώρα τέτοιων ρυθμίσεων,

γεγονός που καθιστά δύσκολη την κατανόηση και την εφαρμογή του δικαίου, τόσο για τους πολίτες, όσο και για τους ίδιους τους λειτουργούς και συλλειτουργούς της δικαιοσύνης, καθώς και τους δημόσιους λειτουργούς που καλούνται να εφαρμόσουν τις νομοθετικές διατάξεις. Το αποτέλεσμα είναι η μειωμένη ασφάλεια δικαίου, η επιβράδυνση των διαδικασιών και η ενίσχυση φαινομένων αυθαιρεσίας και διαφθοράς.

Η διαφθορά, ενεργητικό σύμπτωμα και συνέπεια της έλλειψης διαφάνειας, εκδηλώνεται με διαφορετικούς τρόπους, άμεσους και έμμεσους, σε διάφορα επίπεδα της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής (διασπάθιση δημόσιου χρήματος, δωροδοκία, αδιαφανής ανάθεση συμβάσεων, ευνοιοκρατία, κατάχρηση εξουσίας, προσοδοθηρισμός), ενώ η πιο συντριπτική για τη δημοκρατία εκδοχή της είναι η δημιουργία και εμπέδωση του πελατειακού συστήματος, μέσα στο οποίο αναπτύσσεται τριγωνική ανταλλακτική σχέση μεταξύ πολιτικής εξουσίας- ψηφοφόρων- επιχειρηματικών συμφερόντων, γεγονός που συμβάλλει στη σημαντική υποβάθμιση της κοινωνικής ευημερίας και της ισονομίας.

Αναμφίβολα, με την εισαγωγή των ψηφιακών τεχνολογιών στην Ελλάδα έχουν γίνει ορισμένα σημαντικά βήματα στο σκέλος των πολιτικών για τη διαφάνεια προς αυτή την κατεύθυνση, όπως η υποχρεωτική ανάρτηση διοικητικών αποφάσεων στο πρόγραμμα «Διαύγεια», η ανάρτηση των νομοσχεδίων στην πλατφόρμα Ανοιχτής Διαβούλευσης, ο έλεγχος της φαρμακευτικής δαπάνης μέσα από ειδικούς κανόνες-αλγόριθμους συνταγογράφησης, η ψηφιοποίηση πολλών υπηρεσιών μέσω της πλατφόρμας gov.gr και η λειτουργία ανεξάρτητων αρχών ελέγχου, ορισμένες από τις οποίες επιτελούν το έργο τους αποτελεσματικά. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται και σοβαρά εμμένοντα ζητήματα, όπως η γραφειοκρατία, οι καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης, η έλλειψη διαφάνειας στην ανάθεση και τις εν γένει διαδικασίες προκήρυξης και διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων και οι παρεμβάσεις στη δημόσια διοίκηση, ενώ η ώσμωση της δικαστικής εξουσίας με την εκτελεστική οδηγεί σε μη ολοκληρωμένη διάκριση εξουσιών και ενίοτε τροφοδοτεί αλληλουχία εξαρτήσεων.

Παράλληλα, οι θεσμικές πρωτοβουλίες των τελευταίων ετών για τη μείωση του δικαστικού όγκου, μέσω αποδικαστηριοποίησης μέρους των αστικών διαφορών, τείνουν να διαμορφώνουν σε πλήθος περιπτώσεων σημαντικούς περιορισμούς στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη για εκείνες τις κοινωνικές ομάδες και πολίτες, που αδυνατούν να καταβάλλουν υπέρογκα ποσά για την διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους. Αυτή η συνθήκη- η οποία μπορεί να προκύπτει, είτε λόγω αυξημένου κόστους προσφυγής, είτε λόγω αδυναμίας πρόσβασης και χρήσης σχετικών δικονομικών εργαλείων- επιτείνει το αίσθημα κοινωνικής αδικίας, λειτουργεί αποτρεπτικά ως προς την εμπάθυνση των δημοκρατικών και δικαστικών θεσμών και καταλύει την έννοια του κράτους δικαίου, με προφανείς συνέπειες ως προς την ασφάλεια δικαίου και την εμπιστοσύνη στους θεσμούς, τροφοδοτώντας φαινόμενα μη συμμόρφωσης και απειθαρχίας ως προς τις πρόνοιες των νόμων.

Ένα άλλο σύγχρονο παράδειγμα επαμφοτερίζουσας αδυναμίας των δημόσιων πολιτικών να επιβάλλουν δίκαιες και αποτελεσματικές λύσεις είναι η εφαρμογή του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών από τις εταιρείες διαχείρισης. Με αιτιολογία την πολυνομία και την ασάφεια κανόνων, παρατηρούνται φαινόμενα διατήρησης και ενίσχυσης των γραφειοκρατικών εμποδίων προς όφελος συγκεκριμένων συμφερόντων, ενώ ο ελλιπής και αναποτελεσματικός τρόπος που λειτουργούν οι εταιρείες διαχείρισης οφειλών καταδεικνύει ότι τα ψηφιακά εργαλεία για να λειτουργήσουν χρειάζονται και αντίστοιχους μηχανισμούς εφαρμογής.

Η σχέση μεταξύ διαφάνειας και πολυνομίας είναι άμεση και αμφίδρομη. Η πολυνομία υπονομεύει τη διαφάνεια, καθώς όταν οι νόμοι είναι πολλοί και ασαφείς, η διοίκηση έχει μεγαλύτερο περιθώριο αυθαίρετης ερμηνείας και εφαρμογής. Παράλληλα, η έλλειψη διαφάνειας επιτρέπει την παραγωγή κακής ποιότητας νομοθεσίας, χωρίς ουσιαστικό δημόσιο διάλογο και χωρίς αξιολόγηση των επιπτώσεων. Έτσι δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος, όπου η σύγχυση οδηγεί σε αυθαιρεσία, η αυθαιρεσία σε διαφθορά και η διαφθορά σε περαιτέρω έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών προς το κράτος.

Τα αίτια του φαινομένου στην Ελλάδα σχετίζονται κυρίως με το πελατειακό πολιτικό σύστημα, τη νομοθέτηση χωρίς μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, την ευκαιριακή

και αποσπασματική νομοθέτηση, την απουσία συστηματικής κωδικοποίησης των νόμων και την έλλειψη πολιτικής βούλησης για βαθιές θεσμικές μεταρρυθμίσεις.

Με το νομοσχέδιο «Σύσταση και λειτουργία Ενιαίου Ψηφιακού Μητρώου παρακολούθησης υποθέσεων διαφθοράς, παρεμβάσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και λοιπές διατάξεις», η πολιτεία επιχειρεί να αναθεωρήσει σημειακά ορισμένες πτυχές του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ενώ εισάγει και νέες ρυθμίσεις.

Ειδικότερα, περιλαμβάνει 72 άρθρα, τα οποία κατανέμονται σε τέσσερα (4) Μέρη (Μέρος Α΄ έως Μέρος Δ΄).

Το πρώτο μέρος (Μέρος Α΄) με τίτλο «ΕΝΙΑΙΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ» αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α΄, στις γενικές διατάξεις που περιέχει (άρθρα 1 έως 3) περιλαμβάνει α) ως σκοπό του Μέρους Α΄ τη συστηματική παρακολούθηση της πορείας των υποθέσεων διαφθοράς, την εξαγωγή συμπερασμάτων για τη βέλτιστη εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και την πάταξη της διαφθοράς, τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης και ταχύτερης απονομής της ποινικής δικαιοσύνης και την εμπέδωση του αισθήματος ασφάλειας δικαίου και β) ως αντικείμενό του τη σύσταση και τη λειτουργία Μητρώου/ ψηφιακού συστήματος καταγραφής των διαδικαστικών σταδίων των ποινικών υποθέσεων διαφθοράς από το αρχικό στάδιο διερεύνησης μέχρι την αμετάκλητη περάτωση της υπόθεσης. Περιγράφει αναλυτικά το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων, απαριθμώντας ειδικότερα τα αδικήματα διαφθοράς του Ποινικού Κώδικα και ειδικών ποινικών νόμων, τα οποία μέλλεται να καταχωρίζονται στο Μητρώο.

Στο Κεφάλαιο Β΄ με τίτλο ΣΥΣΤΑΣΗ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ (άρθρα 4 έως 8) προβλέπεται η σύσταση, ο τρόπος λειτουργίας του Ενιαίου Μητρώου Παρακολούθησης Υποθέσεων Διαφθοράς, ενώ ορίζονται και οι αρμοδιότητες σχετικά με την εποπτεία, τη λειτουργία και την επιχειρησιακή διαχείρισή του. Περαιτέρω, απαριθμούνται οι αρμόδιες αρχές για την ενημέρωση του Μητρώου, περιλαμβάνονται τα στοιχεία και ο τρόπος καταγραφής και καταχώρισης στο

Μητρώο, ενώ περιέχονται και διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων και ορίζεται υποχρέωση σύνταξης ετήσιας έκθεσης.

Το Κεφάλαιο Γ' με τίτλο ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ περιέχει τις εν λόγω διατάξεις που αφορούν στον Μέρος Α' στα άρθρα 9 έως 10.

Το δεύτερο μέρος (Μέρος Β') με τίτλο «ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Ν. 5221/2025» αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α', στις γενικές διατάξεις που περιέχει (άρθρα 11 έως 12) περιλαμβάνει α) ως σκοπό του Μέρους Β' την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών στο πλαίσιο της πολιτικής δικονομίας σε συνέχεια της έναρξης ισχύος των τροποποιήσεων του ν. 5221/2025 και β) ως αντικείμενο τις τροποποιήσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και στον ν. 5221/2025 και ειδικότερα τη θέσπιση ενός πλέγματος διατάξεων που, είτε επεξηγεί, διευκρινίζει και εξασφαλίζει την εφαρμογή των διατάξεων των ως άνω νόμων, ενώ προβαίνει και σε πρόσθετες ρυθμίσεις που αφορούν στην πολιτική δίκη.

Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (άρθρα 13-45) περιέχονται τροποποιήσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας είτε προς διόρθωση/διευκρίνιση πρακτικών ζητημάτων για την διεξαγωγή της δίκης, είτε προς εισαγωγή νέων ρυθμίσεων με περαιτέρω τροποποιήσεις του εν λόγω Κώδικα επί της ουσίας. Ειδικότερα, οι τροποποιήσεις που λαμβάνουν χώρα αφορούν στην πληρεξουσιότητα ενώπιον του Αρείου Πάγου, τη συμμετοχή στις διαδικασίες της πολιτικής δίκης με τη χρησιμοποίηση της τεχνολογίας, τον υπολογισμό της προθεσμίας κατάθεσης προτάσεων και προσθήκης-αντίκρουσης, τον προσδιορισμό δικασίμου μετά την κατάθεση της αγωγής, την ενημέρωση του δικαστηρίου για υπογραφή συμφωνητικού υπαγωγής σε διαμεσολάβηση και την έκδοση διάταξης για παραπομπή σε αρμόδιο δικαστήριο, την προσθήκη - αντίκρουση στη διαδικασία των μικροδιαφορών εντός πέντε εργάσιμων ημερών, τον τρόπο άσκησης των ενδίκων μέσων και τον προσδιορισμό δικασίμου, την επίδοση των πρόσθετων λόγων έφεσης, την άσκηση αντέφεσης, την εφαρμογή των γενικών διατάξεων στη δευτεροβάθμια δίκη, την προβολή των αυτεπαγγέλτως

εξεταζόμενων ισχυρισμών ή αυτών που προτείνονται σε κάθε στάση της δίκης στην κατ' έφεση δίκη, την επίδοση πρόσθετων λόγων αναψηλάφησης, την αναλογική εφαρμογή του άρθρου 237 στην κατ' αναψηλάφηση δίκη, τον προσδιορισμό δικασίμου αναίρεσης, τις διαταγές απόδοσης μισθίου, τη δυνατότητα χορήγησης αίτησης αναστολής διαταγής πληρωμής από τον δικαστή της περιφέρειας του πρωτοδικείου στο οποίο δωσιδικεί η διαφορά, τα προσκομισθέντα αποδεικτικά μέσα στην αίτηση διαταγής πληρωμής, την έκδοση διαταγής απόδοσης μισθίου από ορισθέντα δικηγόρο, την απόρριψη αίτησης διαταγής πληρωμής από ορισθέντα δικηγόρο, τη δυνατότητα χορήγησης αίτησης αναστολής διαταγής απόδοσης μισθίου από τον δικαστή της περιφέρειας του πρωτοδικείου στο οποίο δωσιδικεί η διαφορά, την παράσταση με πληρεξούσιο δικηγόρο σε δήλωση αποδοχής κληρονομιάς, τον προσδιορισμό του τρίτου στην εντολή προς εκτέλεσης, την ευθύνη συμβολαιογράφων κατά τη διαδικασία δημοσίευσης διαθήκης, την ανακοπή κατά του πλειστηριασμού, τα στοιχεία της κατασχετήριας έκθεσης, τον πλειστηριασμό κατασχεμένων πραγμάτων, την διαδικασία δήλωσης τρίτου, τη μείωση ποσού εγγυητικής επιστολής για ικανοποίηση δανειστών σε περίπτωση ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης, την διαδικασία κατάσχεσης στα χέρια τρίτου και την διαδικασία επίδοσης στο πλαίσιο αυτής, την επίδοση κατασχετήριας έκθεσης αν ο καθ' ου η εκτέλεση είναι απών ή δεν είναι δυνατή η άμεση κατάρτιση του αντιγράφου και την υπεισέλευση του υπερθεματιστή σε μισθώσεις με μισθωτή το Δημόσιο, ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ.

Το Κεφάλαιο Γ' με τίτλο ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 5221/2025 - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΠΡΟΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥΣ (άρθρα 46 έως 48) περιέχει μεταβατική διάταξη σχετικά με την εισήγηση στον Άρειο Πάγο, απαρίθμηση καταργούμενων διατάξεων και αντικατάσταση του πίνακα του άρθρου 61Α του Κώδικα Δικηγόρων όσον αφορά στην προσκόμιση γραμματίου προείσπραξης σε πράξεις εκδοθείσες από δικηγόρο ή συμβολαιογράφο.

Το τρίτο μέρος (Μέρος Γ') με τίτλο «ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ» αποτελείται από τέσσερα (4) Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α', στις γενικές διατάξεις που περιέχει (άρθρα 49 έως 50) αναφέρει ως σκοπό του Μέρους Γ' την ενίσχυση της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης και την επιτάχυνση της απονομής της, μέσω παρεμβάσεων στην οργάνωση και τη στελέχωση των ποινικών δικαστηρίων, τον εξορθολογισμό ζητημάτων υπηρεσιακής κατάστασης δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών και την βελτίωση επιμέρους διατάξεων που συνδέονται με τη λειτουργία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των δικαστικών υπηρεσιών και συναφών δομών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθώς και στοχευμένες ρυθμίσεις για ειδικά ζητήματα ποινικής δικονομίας και εκτέλεσης ποινών. Αναφέρει, επίσης, ως αντικείμενό του την τροποποίηση διατάξεων που διέπουν: α) την κλήρωση, τη συγκρότηση και τη στελέχωση των συνθέσεων των ποινικών δικαστηρίων και τη λειτουργία Ποινικού Τμήματος στα Εφετεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και συναφείς ρυθμίσεις στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, β) τον εξορθολογισμό διατάξεων για την επιθεώρηση, την προαγωγή και τις αποσπάσεις δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών και τη διεύρυνση του πλαισίου απόσπασης για ανάγκες εκπροσώπησης της χώρας και συμμετοχής σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, γ) τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δ) την αντιμετώπιση επείγουσών υπηρεσιακών αναγκών μέσω της αύξησης οργανικών θέσεων δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, της πρόβλεψης ειδικών προσόντων διορισμού συμβολαιογράφων και λοιπών οργανωτικών παρεμβάσεων, καθώς και ε) ειδικές δικονομικές και σωφρονιστικές ρυθμίσεις.

Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΑ ΕΦΕΤΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΝΣΗΜΑ – ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ (άρθρα 51-54) περιλαμβάνονται τροποποιήσεις υφιστάμενων ρυθμίσεων (ν. 4938/2022 και ν.δ. 1544/1942) σχετικά με την κλήρωση και στελέχωση των συνθέσεων των ποινικών δικαστηρίων και λειτουργία των Ποινικών Τμημάτων και του Τμήματος Βουλευμάτων, την επιθεώρηση και την προαγωγή αποσπασμένων δικαστικών και

εισαγγελικών λειτουργιών, τα προσόντα για προαγωγή στη θέση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και το δικαστικό ένσημο.

Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΦΟΡΩΣΕΣ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ (άρθρα 55-58) περιλαμβάνονται τροποποιήσεις υφιστάμενων ρυθμίσεων (ν. 4820/2021 και ν. 4798/2021) αναφορικά με τις οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων Ελεγκτικού Συνεδρίου, την αναπλήρωση Τμηματαρχών Ελεγκτικού Συνεδρίου, την πλήρωση θέσεων Γενικών Συντονιστών και Επιτρόπων και τη συνολική δημόσια υπηρεσία μεταταγέντων στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπαλλήλων για την τοποθέτησή τους σε θέση προϊσταμένου τμήματος ή επιτρόπου.

Στο Κεφάλαιο Δ' με τίτλο ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (άρθρα 59-71) προβλέπεται ρύθμιση σχετικά με την αύξηση οργανικών θέσεων των εισαγγελικών και δικαστικών λειτουργιών, ενώ περιλαμβάνονται και τροποποιήσεις επί προϋφιστάμενων διατάξεων (ν.2830/2000, ν.5119/2024, ν.4478/2017, ν. 5108/2024, ν.4798/2021, ν.4871/2021, ν.4622/2019, καθώς και του Ποινικού και Σωφρονιστικού Κώδικα) σχετικά με τα ειδικά προσόντα διορισμού συμβολαιογράφου, την αφαίρεση χρονικού περιορισμού ως προς το έργο της κωδικοποίησης της νομοθεσίας του Σ.τ.Ε, τη λειτουργία των Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανήλικων Θυμάτων «Σπίτι του Παιδιού» σε επίπεδο Τμήματος, την τοπική αρμοδιότητα Αχαρνών, την προσθήκη των αρχιερέων στις διατάξεις για την ιδιάζουσα δωσιδικία στον ΚΠΚ, τον καθορισμό αριθμού σελίδων δικογράφων του ΚΠΚ, τη δυνατότητα απόσπασης δικαστικών υπαλλήλων σε Ιερά Μητρόπολη για κάλυψη λειτουργικών αναγκών, στον διορισμό και τις αποδοχές διοριζόμενων δικαστικών υπαλλήλων Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών, στη έναρξη ισχύος μεταφοράς διαχειριστικών αρμοδιοτήτων στο Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων, στον ευεργετικό υπολογισμό ποινής με πλασματική έκτιση και την παροχή κοινωφελούς εργασίας στον ΣΚ και με τη μεταφορά αρμοδιότητας για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων στην Ενιαία Αρχή Διαφάνειας.

Με το Μέρος Δ' (άρθρο 72) ορίζεται ως χρόνος έναρξης ισχύος των υπό ψήφιση διατάξεων η δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά επιμέρους.

Επισημαίνεται ότι το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου αναρτήθηκε στην πλατφόρμα της Ανοιχτής Διακυβέρνησης στις 23/01/2026 ώρα 13:38, με καταληκτική ημέρα ώρα ολοκλήρωσης της διαδικασίας στις 06/02/2026 ώρα 14:00. Δηλαδή συνολικά, 14 ημέρες.

Επισημαίνεται ότι στην παρούσα νομοθετική πρόταση δεν υπήρχε μέχρι και το παρόν αναρτημένη αιτιολογική έκθεση/έκθεση ανάλυσης συνεπειών, γεγονός που δυσχεραίνει περαιτέρω την έγκυρη και έγκαιρη αξιολόγηση των προτεινόμενων διατάξεων, σύμφωνα και με τα όσα έχουν αναρτηθεί στη Δημόσια Διαβούλευση¹).

Ο χρόνος για την αποδοτική επεξεργασία του νομοθετικού υλικού (σ/ν), απουσία μάλιστα της αιτιολογικής έκθεσης σε ένα τόσο σημαντικό πεδίο πολιτικής δεν κρίνεται επαρκής για τον συνταγματικά αναγνωρισμένο θεσμικό σύμβουλο του κράτους, τους επιστημονικούς και τους κοινωνικούς φορείς. Όπως έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει και σε προηγούμενες γνώμες της, η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι ο επίσημος χρόνος της διαβούλευσης, πέραν του χρόνου προδιαβούλευσης και συζήτησης με τους κοινωνικούς εταίρους, θα πρέπει να είναι ικανός, ώστε να μπορεί να εκπονηθεί μια πλήρης και συμπεριληπτική γνωμοδότηση, κατόπιν της προβλεπόμενης εκ του νόμου διαδικασίας και των απαραίτητων συνεδριάσεων των οργάνων της. Στις δε περιπτώσεις κατά τις οποίες εισάγεται αναθεωρημένη έκδοση προς ψήφιση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, θα πρέπει να προβλέπεται επιπλέον χρόνος μιας εβδομάδας για την αξιολόγηση των επικαιροποιημένων προτεινόμενων διατάξεων, δεδομένου ότι δεν συντρέχουν οι κοινωνικές και οικονομικές προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί το συγκεκριμένο νομοθέτημα ως επείγουσας σημασίας.

Άλλωστε, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο της Ο.Κ.Ε. 2232/1994 (άρθρο 2 παρ. 2) ορίζεται ότι η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει τη γνώμη της μέσα σε προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα (30) ημερών και μεγαλύτερη των σαράντα πέντε (45) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτή του θέματος. Μόνο μετά την πάροδο της προθεσμίας των σαράντα πέντε (45) ημερών η έλλειψη σχετικής γνώμης δεν εμποδίζει τη λήψη σχετικής απόφασης. Στο επόμενο εδάφιο του ίδιου άρθρου

¹ <https://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=18065>

αναφέρεται η δυνατότητα σύντμησης της εν λόγω προθεσμίας σε δεκαπέντε μέρες, μόνο, όμως, σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις. Το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί αν εμπίπτει στην κατηγορία του εξαιρετικά κατεπείγοντος, καθώς αφενός τίποτα σχετικό δεν αναφέρεται ούτε στο περιεχόμενο του, ούτε στην σχετική αλληλογραφία που το συνοδεύει, ενώ δεν μπορεί να διαγνωσθεί τέτοια επείγουσα περίπτωση, ελλείψει και αιτιολογικής έκθεσης, με οποιονδήποτε άλλον τρόπο.

Σημειώνεται δε, ότι το υπό αξιολόγηση νομοσχέδιο απεστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση στις 2-2-2026 (10 ημέρες αργότερα από την ανάρτησή της στην πλατφόρμα της Ανοιχτής Διακυβέρνησης) καθιστώντας ακόμα πιο δύσκολο το έργο της, εντός αυτού του ασφυκτικού χρονικά πλαισίου.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η διαφάνεια και η πολυνομία δεν αποτελούν απλώς διοικητικά ζητήματα, αλλά θεμελιώδεις παράγοντες για τη λειτουργία της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Ένα κράτος με σαφείς νόμους και διαφανείς διαδικασίες μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικά, να περιορίζει τη διαφθορά και να ενισχύει την εμπιστοσύνη των πολιτών. Αντίθετα, η έλλειψη διαφάνειας, που συνδέεται αιτιωδώς και με την πολυνομία, οδηγεί σε αποδυνάμωση των θεσμών και σε κρίση αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος. Το ζητούμενο, επομένως, για την Ελλάδα δεν είναι η παραγωγή περισσότερων νόμων, αλλά η δημιουργία ενός απλού, κατανοητού και διαφανούς θεσμικού πλαισίου που θα υπηρετεί πραγματικά τον πολίτη και τη δημοκρατία.

Στον τομέα της πολυνομίας είναι αναγκαία η κωδικοποίηση της νομοθεσίας, η κατάργηση παρωχημένων και άχρηστων νόμων και η θέσπιση λιγότερων αλλά σαφέστερων κανόνων δικαίου. Παράλληλα, κάθε νέα νομοθετική πρωτοβουλία θα πρέπει να συνοδεύεται από σοβαρή μελέτη επιπτώσεων και δημόσια διαβούλευση. Όσον αφορά τη διαφάνεια, απαιτείται περαιτέρω ψηφιοποίηση των υπηρεσιών, ανοικτή πρόσβαση στα δημόσια δεδομένα, ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών και

καλλιέργεια κουλτούρας λογοδοσίας τόσο στους πολιτικούς, όσο και στους δημόσιους λειτουργούς.

Η ορθή νομοθέτηση και η ταχεία απονομή της δικαιοσύνης είχε αναδειχθεί σύμφωνα με την άποψη τόσο των κοινωνικών εταίρων όσο και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, ως ο τομέας που χρήζει σημαντικών μεταρρυθμίσεων γιατί επηρεάζει σημαντικά την ανάπτυξη της υγιούς επιχειρηματικότητας και την αύξηση των επενδύσεων. Ταυτόχρονα, η ποιότητα της ελληνικής δικαιοσύνης διαμορφώνει τον τρόπο λειτουργίας της ελληνικής κοινωνίας και επηρεάζει σημαντικά το επίπεδο διαβίωσης των πολιτών. Όπως αναφέρεται στις Γνώμες Νο 323 και 353 της Ο.Κ.Ε.², «...στις πρώτες θέσεις των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Ελληνική δικαιοσύνη κατατάσσονται οι αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου και του δικαστικού συστήματος, μεταξύ των οποίων και η βραδεία απονομή της δικαιοσύνης. Με άλλα λόγια, αποτελεί κοινή διαπίστωση το ότι έχουμε μία δυσλειτουργική δικαιοσύνη, με τεράστια γραφειοκρατία και τεράστιες καθυστερήσεις, που δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν τα επιχειρηματικά και οικονομικά σχέδια, ενώ δεν μπορούν να ικανοποιηθούν ούτε απλά αιτήματα πολιτών που έχουν άμεση σχέση με την ποιότητα ζωής τους και την απαραίτητη διασφάλιση και προστασία ζωτικών και καίριων δικαιωμάτων και αγαθών τους.

Η καθυστέρηση στην απονομή της Δικαιοσύνης είναι ένα ακανθώδες ζήτημα στη χώρα μας και αποτελεί χρόνια παθογένεια, η οποία υπονομεύει την ίδια την ποιότητα της δημοκρατίας μας. Αν ο πολίτης αισθάνεται ότι δεν μπορεί να προσφύγει στη Δικαιοσύνη και να βρει το δίκιο του εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, τότε αμφισβητείται ο ίδιος ο πυρήνας του κράτους δικαίου».

Τα διεθνή συγκριτικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι η χώρα μας υπολείπεται σημαντικά σε ορισμένους δείκτες αναφορικά με την ποιότητα και την ταχύτητα απονομής δικαιοσύνης, ενώ η γραφειοκρατία παραμένει άλυτος γρίφος, ενδυόμενη πλέον τη σύγχρονη εκδοχή της, την ψηφιακή γραφειοκρατία. Οι διεθνείς θεσμοί και φορείς αναδεικνύουν ανάγλυφα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το ελληνικό

² https://oke.gr/sites/default/files/oke_gnomi_353.pdf

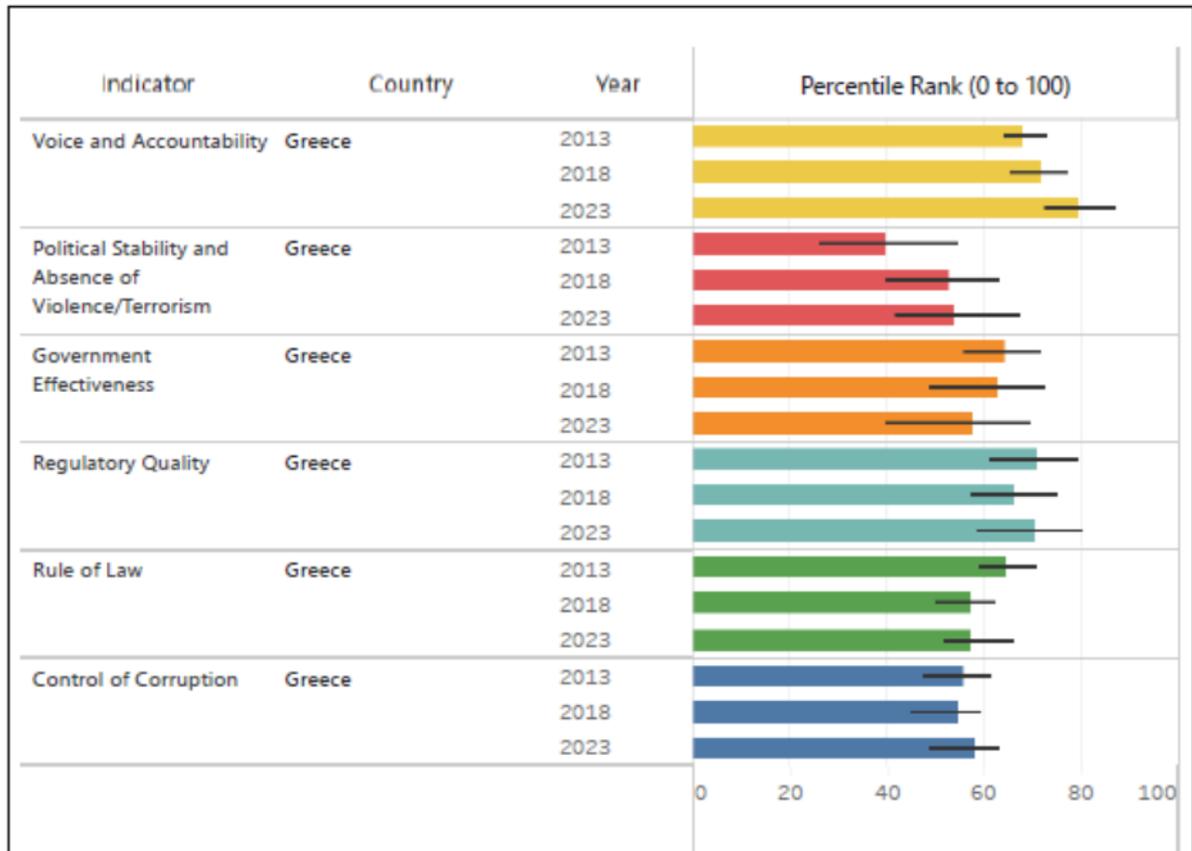
παραγωγικό μοντέλο. Κι αυτές είναι πέρα από όσες κατέγραψε ως αναγκαιότητα η προηγούμενη δεκαετία.

Είτε αναφερθεί κανείς στις έρευνες της Παγκόσμιας Τράπεζας για το επιχειρηματικό περιβάλλον, είτε στα αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής Πράξης για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, είτε στα αποτελέσματα της ΕΚΤ για τη χρηματοδότηση, όλες συντείνουν σε ορισμένα κοινά συμπεράσματα: γραφειοκρατία, υψηλός μέσος χρόνος ολοκλήρωσης επενδύσεων, μειωμένη πρόσβαση σε λύσεις χρηματοδότησης (δημόσιο και τραπεζικό χρήμα), καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης, καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση μητρώων που θα διευκόλυναν επενδυτές και πολίτες (κτηματολόγιο, χωροταξικό), μειωμένη παραγωγικότητα εξαιτίας μη παραγωγικών επενδύσεων και χαμηλής δαπάνης για έρευνα, ελλειμματική κοινωνική πολιτική.

Άλλωστε, τα ποιοτικά στοιχεία για την αποδοτικότητα του δημόσιου τομέα που δημοσιεύει ετήσια η Παγκόσμια Τράπεζα³ (Worldwide Governance Indicators) καταδεικνύει στασιμότητα και επιδείνωση της συνολικής αξιολόγησης της χώρας σε σχέση με το 2013, ιδιαίτερα στους δείκτες κράτους δικαίου (rule of law), αποτελεσματικότητας του κράτους (government effectiveness) και ποιότητας του ρυθμιστικού πλαισίου (regulatory quality).

³ <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators/interactive-data-access>

Worldwide Governance Indicators

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση από το ολλανδικό TMF Group, 2024 Global Business Complexity Index⁴ (Παγκόσμιος Δείκτης Επιχειρηματικής Πολυπλοκότητας 2024) για την γραφειοκρατία και την επιχειρηματικότητα, η Ελλάδα τοποθετείται στις χώρες με το πιο πολύπλοκο διοικητικό και νομικό περιβάλλον.

⁴ <https://www.tmf-group.com/en/news-insights/publications/global-business-complexity/>

The World's Most and Least Complex Places to Do Business

Greece ranks as the most complex jurisdiction, according to TMF Group

	Most Complex	Least Complex
1	Greece	Cayman Islands
2	France	Curacao
3	Colombia	Denmark
4	Mexico	Hong Kong
5	Bolivia	New Zealand
6	Turkey	The Netherlands
7	Brazil	UK
8	Italy	Jersey
9	Peru	British Virgin Islands
10	Kazakhstan	Jamaica

Source: Global Business Complexity Index 2024, TMF Group

Bloomberg

Επιπλέον, οι εκθέσεις του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τη γραφειοκρατία στην Ελλάδα, ειδικά τα τελευταία χρόνια (2021-2025), αναγνωρίζουν σημαντική πρόοδο στον τομέα της ψηφιοποίησης, αλλά εξακολουθούν να επισημαίνουν ότι τα διοικητικά βάρη, η πολυνομία και η καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης παραμένουν τροχοπέδη για την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις⁵.

Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, η χώρα μας υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της ΕΕ ως προς τους δείκτες συμμετοχής στις δημόσιες προμήθειες και πρόσβασης στη χρηματοδότηση (δείτε πίνακα). Η αιτία αυτών των ανεπαρκειών σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την αδυναμία των επιχειρήσεων να ανταποκριθούν στις γραφειοκρατικές διαδικασίες που συνεπάγονται αυτά τα εργαλεία διαχείρισης των δημόσιων και ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων.

⁵ <https://www.oecd.org/el/about/news/press-releases/2024/12/greece-more-action-needed-to-maintain-strong-growth-and-fiscal-sustainability.html>

Figure 44. SMEs performance across key principles by Member State, based on the Small Business Act 2024 Scoreboard.

Note: Scale 0-1, where 1 means best performances.

Source: SBA scoreboard 2024.

Επομένως, η αναθεώρηση σημαντικών διατάξεων του δικαίου χωρίς τη σχετική κωδικοποίηση και επαρκή αιτιολόγηση, έρχεται σε αντιδιαστολή με τον διακηρυγμένο σκοπό του εκσυγχρονισμού και βελτίωσης της κείμενης νομοθεσίας και θα μπορούσε να δημιουργήσει εκ νέου ζητήματα καθυστερήσεων και αναβολών, πολυνομίας, αναγκαιότητας τροποποίησης διατάξεων σε σύντομο χρονικό διάστημα ή/ και την έκδοση επιπρόσθετων διευκρινιστικών εγκυκλίων, εισαγωγή πολλαπλών μεταβατικών και εξουσιοδοτικών διατάξεων, καθώς και να εντείνει την ανασφάλεια δικαίου. Όλοι οι ως άνω παράγοντες επιδρούν συνδυαστικά στην αναποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και τη διάρρηξη της σχέσης εμπιστοσύνης κράτους πολιτών, ενίοτε δε και σε υποβάθμιση του θεσμού της δικαιοσύνης, ως μηχανισμού εξισορρόπησης και επίλυσης των διαφορών.

Η ΟΚΕ αξιολογεί θετικά την διόρθωση διατάξεων που περιείχαν προφανή σφάλματα, πρακτικές αβελτηρίες και κρίθηκαν ελλιπείς ή αναποτελεσματικές από την ζώσα πραγματικότητα, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή τους, ιδίως όσον αφορά τον τομέα της πολιτικής δικονομίας και τους κανόνες διεξαγωγής της πολιτικής δίκης.

Βεβαίως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι πολλές από τις χρήζουσες διορθώσεων ρυθμίσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας έχουν εισαχθεί με πολύ πρόσφατα νομοθετήματα, όπως οι ν. 5108/2024 (νέος Δικαστικός Χάρτης), ν. 5134/2024, ν. 5090/2024 και ν. 5221/2025, γεγονός το οποίο αποδεικνύει, όπως είχε επισημανθεί και από τη σχετική υπ' αριθμ. 353/2025 Γνωμοδότηση της Ο.Κ.Ε.⁶ ότι επρόκειτο για διατάξεις που ήδη γεννούσαν προβληματισμούς ως προς την απώλεια δικαιωμάτων των πολιτών ή την ύπαρξη προσκομμάτων στην αποτελεσματική άσκησή τους. Υπήρξε δε ιδιαίτερη μνεία ότι ανεξάρτητα των όποιων θετικών ζητημάτων – ρυθμίσεων αναφέρονταν στο σχετικό νομοσχέδιο, διαπιστώθηκαν ταυτόχρονα και διάφορα προβλήματα, σε σχέση με τη διασφάλιση της ουσιαστικής και ορθής απονομής δικαιοσύνης, σε συνδυασμό με το ότι δημιουργούνταν, ενώ δεν θα έπρεπε, διάφοροι κίνδυνοι και επιπτώσεις σε βάρος, κυρίως, των πολιτών, αφού σειρά προτεινομένων διατάξεων θα συνεπάγονταν οιονεί κατάργηση δικαιωμάτων των πολιτών και θα δημιουργούσαν μεγαλύτερα προβλήματα από αυτά που επεδίωκαν να λύσουν.

Οι δε διορθώσεις οι οποίες επιχειρούνται με το παρόν νομοσχέδιο εισάγονται εν μέσω του δικαστικού έτους, ενώ εφόσον είχαν εντοπιστεί (και είχαν ήδη επισημανθεί κι από την προαναφερόμενη Γνωμοδότηση της Ο.Κ.Ε.), θα έπρεπε να λάβουν χώρα το συντομότερο δυνατόν, και πάντως πριν την έναρξη του δικαστικού έτους 2025-2026, προκειμένου να μην δημιουργηθούν προβλήματα στην διεξαγωγή των εκκρεμών δικών που θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τον κλονισμό της

⁶ Που εκπονήθηκε προ τη ψηφίσεως του ν.5221/2025 με τίτλο «Παρεμβάσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας - Τροποποιήσεις σχετικά με τη δημοσίευση διαθηκών - Τροποποιήσεις στο ρυθμιστικό πλαίσιο των ανακοπών κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης με σκοπό την επιτάχυνση της εκδίκασης - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης»

εμπιστοσύνης των πολιτών προς τον θεσμό της δικαιοσύνης και την σταθερότητα του νομικού πλαισίου.

Σημειώνεται ότι και το παρόν νομοσχέδιο -με το οποίο επιχειρούνται απαραίτητες βελτιώσεις του ΚπολΔ σε κενά και σφάλματα που κατελήφθησαν σε προηγούμενα νομοθετήματα- και πάλι υφίστανται ζητήματα τα οποία, αν και έχουν εντοπιστεί από το νομικό κόσμο, δεν αντιμετωπίζονται, ενώ και ορισμένες από τις νέες ρυθμίσεις οι οποίες εισάγονται, αναμένεται να δημιουργήσουν-όπως αναλύεται στο επόμενο κεφάλαιο με τίτλο ΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΩΝ- ζητήματα, τόσο σε επίπεδο πρακτικής εφαρμογής, όσο και αποτελεσματικότητας και προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών.

Η Ο.Κ.Ε. εκφράζει επιφυλάξεις για την εισαγωγή με το υπό επεξεργασία νομοσχέδιο νέων ρυθμίσεων, (τόσο στο περιεχόμενο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας όσο και γενικότερα), οι οποίες χωρίς προφανή αιτιολογία και σκοπιμότητα και χωρίς την διενέργεια της απαραίτητης πρότερης διαβούλευσης, ενδέχεται -ιδίως στο μέτρο που οδηγούν σε επίταση της γραφειοκρατίας και σε υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση των πολιτών- να αποτελέσουν επιπρόσθετη πηγή ανασφάλειας δικαίου στους οικονομικούς και κοινωνικούς δρώντες.

Η έλλειψη μάλιστα αιτιολογικής έκθεσης/έκθεσης ανάλυσης συνεπειών καθιστά ακόμα περισσότερο δυσχερή την δυνατότητα να καταστεί κατανοητή η αναγκαιότητα εισαγωγής των συγκεκριμένων ρυθμίσεων, ο σκοπός αυτών και το κατεπείγον για την συμπερίληψή τους στο παρόν νομοσχέδιο.

Όσο δε αφορά την αναθεώρηση των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και την εμπέδωση συνθηκών διαφάνειας, θα πρέπει να τονιστεί ότι αποτελούν ευρύτερο κοινωνικό ζήτημα, καθώς αποσκοπούν στην, υπέρ του πολίτη, αναβάθμιση της ποιότητας απονομής δικαιοσύνης και την αποτελεσματική συνεργασία πολίτη με τις υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης.

Ως εκ τούτου, η εισαγωγή νέων ρυθμίσεων που κατατείνουν στην αναθεώρηση μέρους ή άρθρων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ειδικά και εν γένει Κωδίκων και βασικών νομοθετημάτων δικαίου και δικονομίας, είναι απαραίτητο να

λαμβάνουν χώρα κατόπιν ενδελεχούς μελέτης και επεξεργασίας, με τρόπο συνεκτικό και όχι αποσπασματικό ή ευκαιριακό, ώστε να μην δημιουργείται με οποιονδήποτε τρόπο νομοθετική αστάθεια.

Η Ο.Κ.Ε. κρίνει ζωτικής σημασίας την τήρηση των κανόνων της καλής νομοθέτησης κατά την αναθεώρηση τέτοιου είδους κειμένων και εφιστά ιδιαίτερη προσοχή στο ζήτημα αυτό, ιδίως ενόψει της Ετήσιας Έκθεσης της Ε.Ε. για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα (2025), η οποία διαπιστώνει συστηματική και εξακολουθητική παράβλεψη των κανόνων αυτών, τόσο από την εκτελεστική όσο και τη νομοθετική εξουσία στη χώρα μας.

Σύμφωνα με την εν λόγω Έκθεση «... το 41,67% των σχεδίων νόμων που ψηφίστηκαν εντός του 2024 τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση για χρονικό διάστημα συντομότερο των προβλεπόμενων δύο εβδομάδων. Περαιτέρω, στη συντριπτική πλειονότητα των εξεταζόμενων περιπτώσεων (44 από τους 48 νόμους) το σχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή περιείχε περισσότερες διατάξεις σε σχέση με το αντίστοιχο σχέδιο νόμου που τέθηκε σε διαβούλευση. Έτσι, παραπάνω από 300 άρθρα φαίνεται να ψηφίστηκαν χωρίς να έχουν περάσει από το στάδιο της δημόσιας διαβούλευσης. Ως συστηματική κακή πρακτική στη νομοθέτηση διαπιστώνεται επίσης η κατάθεση και ψήφιση εκπρόθεσμων και άσχετων τροπολογιών. Περισσότερες από τους μισές τροπολογίες του περασμένου έτους – 43 σε σύνολο 76 – κατατέθηκαν την ημέρα ή την παραμονή τους συνεδρίασης στην Ολομέλεια της Βουλής για την ψήφιση του νομοσχεδίου, ενώ σχεδόν τους – 73 σε σύνολο 76 – περιείχαν διατάξεις που δεν σχετίζονταν με το κύριο θέμα του νομοσχεδίου. Αντίστοιχους προβληματισμούς δημιουργεί και το φαινόμενο της ψήφισης «πολυνομοσχεδίων», το οποίο κάθε άλλο παρά μεμονωμένο μπορεί να χαρακτηριστεί, τους υποδηλώνουν χαρακτηριστικά οι όροι «τους διατάξεις/ρυθμίσεις» τους τίτλους 37 νόμων. Ενδεικτική της βιασύνης και προχειρότητας που χαρακτηρίζει την προετοιμασία και ψήφιση των νόμων, αλλά και τους συχνής αδυναμίας εφαρμογής νέων διατάξεων, θα μπορούσε να θεωρηθεί και η αλλεπάλληλη τροποποίηση νόμων ακόμη και σε σύντομο χρόνο από την ψήφισή τους. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τροποποιήθηκαν από έξι διαφορετικούς νόμους το 2024 και ξανά τον Ιανουάριο 2025...».

Κατόπιν τούτων, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί κρίσιμο τόσο για το παρόν νομοσχέδιο, όσο και για τα νομοσχέδια που θα ακολουθήσουν να λαμβάνει χώρα η απαραίτητη ουσιαστική διαβούλευση, για την οποία μάλιστα να προβλέπεται επαρκής χρόνος για την μελέτη των σύνθετων αλλαγών (τόσο τεχνικών, όσο και επί της ουσίας) από την πλευρά των κοινωνικών εταίρων. Σημαντικότατο στον τομέα αυτό είναι να τηρούνται απαρέγκλιτα και οι εκ του ν. 2232/1994 προθεσμίες που αφορούν στον απαραίτητο χρόνο και τη διαδικασία για την έκφραση Γνώμης από τον φορέα μας, ο οποίος αποτελεί και τον μοναδικό συνταγματικώς κατοχυρωμένο φορέα για την διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου στην Ελλάδα, προκειμένου να παράγονται τα βέλτιστα δυνατά αποτελέσματα, υπό ευρεία συναίνεση.

Περαιτέρω, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι αποσκοπώντας σε μια υψηλή ασφάλεια δικαίου είναι απαραίτητο να λαμβάνουν χώρα μόνο οι αναγκαίες ουσιαστικές και συγκροτημένες παρεμβάσεις στα υφιστάμενα νομοθετήματα (και ιδίως στους Κώδικες), υπό το πρίσμα του ότι οι τροποποιήσεις αυτές, δεν αφορούν σε μεμονωμένες διατάξεις, αλλά αποτελούν μέρος ενός ήδη λειτουργικού πλέγματος διατάξεων. Τόσο δε οι προτεινόμενες τροποποιήσεις σε υφιστάμενες διατάξεις, όσο και τα εξολοκλήρου νέα νομοθετήματα θα πρέπει να συνοδεύονται από πλήρη αιτιολογική έκθεση και έκθεση ανάλυσης συνεπειών της ρύθμισης και να έχουν την απαραίτητη επιστημονική τεκμηρίωση, την οποία εγγυώνται οι νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Η δε έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους επί των σχεδίων νόμου μπορεί να αποτελέσει βαρόμετρο των οικονομικών επιπτώσεων της εκάστοτε ρύθμισης.

Με τον τρόπο αυτό δεν θα καθίσταται απαραίτητη η αιφνιδιαστική πολλές φορές εισαγωγή «διορθωτικών» και όχι μόνο τροπολογιών, οι οποίες δεν έχουν πιθανώς υποστεί την απαραίτητη επεξεργασία και συμπεριλαμβάνονται προς ψήφιση είτε την τελευταία στιγμή, είτε σαν παράρτημα νομοσχεδίων εντελώς διαφορετικού περιεχομένου.

Θα πρέπει δε να τονιστεί, ότι το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη (το δικαίωμα δικαστικής προστασίας) αποτελεί **πυλώνα του κράτους δικαίου** και **θεμελιώδες οικουμενικό ανθρώπινο δικαίωμα**, κατοχυρωμένο από το Σύνταγμα

(άρθρο 20 παρ.1)⁷, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου⁸, το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε.⁹ και την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ¹⁰, το οποίο δεν θα πρέπει να υπονομεύεται ή να τίθεται σε διακινδύνευση από επιμέρους διατάξεις που θέτουν αναχώματα, είτε οικονομικής, είτε διοικητικής/διαδικαστικής φύσεως στην προσφυγή και την αποτελεσματική πρόσβαση των πολιτών στην δικαιοσύνη (όπως συμβαίνει με τις προτεινόμενες διατάξεις του νομοσχεδίου που αφορούν στην κατάσχεση εις χείρα τρίτου, καθώς και στο άρθρο 122 του ν. 5221/2025 που οδηγούν σε πολλαπλάσια οικονομική επιβάρυνση σε σχέση με το ισχύον και προϊσχύον πλαίσιο αντίστοιχα πρβλ. αναλυτικότερα κατωτέρω στο Κεφάλαιο υπό άρθρα 42 και 43 και 34 του νομοσχεδίου αντίστοιχα).

Ειδικότερα, στο σκέλος αναθεώρησης διατάξεων που αφορούν την ενδυνάμωση των συναλλακτικών ηθών και την ελαχιστοποίηση του ηθικού κινδύνου και του διοικητικού κόστους εις βάρος των πιστωτών, είναι σαφές ότι η μείωση των διαδικασιών επιταχύνει και διευκολύνει ορισμένες διαδικασίες και αποτρέπει τους στρατηγικούς κατοπληρωτές από την εκμετάλλευση των καθυστερήσεων. Ωστόσο, τείνει πλέον διαμορφωθεί ένα ετεροβαρές ρυθμιστικό πλαίσιο που συμπιέζει ιδιαίτερα τους ευάλωτους και με καλή πίστη δανειολήπτες και διαμορφώνει ένα ευνοιοκρατικό καθεστώς υπέρ των εταιρειών διαχείρισης δανείων. Για να αποκατασταθεί αυτή η συνθήκη προς την κατεύθυνση εμπέδωσης μιας ισορροπημένης συναλλακτικής σχέσης, θα πρέπει οι πιστωτές να ανταποκρίνονται σε

⁷ Άρθρο 20 παρ. 1 Συντ: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει...»

⁸ Άρθρο 6 της ΕΣΔΑ: «Δικαίωμα σε δίκαιη δίκη

«1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαια, δημόσια και εντός λογικής προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που λειτουργεί νόμιμα, το οποίο θα αποφασίσει είτε ως προς αμφισβητήσεις για τα αστικής φύσης δικαιώματα και υποχρεώσεις του είτε για το βάσιμο κάθε εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσης...»

⁹ Άρθρο 47 ΧΘΔΕΕ: «Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου

Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο...»

¹⁰ Άρθρο 10 ΟΔΑΔ: «Καθένας έχει δικαίωμα, με πλήρη ισότητα, να εκδικάζεται η υπόθεσή του δίκαια και δημόσια, από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, που θα αποφασίσει είτε για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του είτε, σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, για το βάσιμο της κατηγορίας που στρέφεται εναντίον του»

αιτήματα ή προτάσεις των χρεωστών και δανειοληπτών κατά νόμο σε εύλογο χρονικό διάστημα, και χωρίς να επιβάλλουν επιπρόσθετες επιβαρύνσεις.

Όσον αφορά στην σύσταση του Ενιαίου Ψηφιακού Μητρώου Παρακολούθησης Υποθέσεων Διαφθοράς, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι πρόκειται για πρόβλεψη που κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση και σύμφωνη με μια σειρά ευρωπαϊκών επιταγών, οδηγιών και συστάσεων.

Παρόλα αυτά επιφυλάξεις τηρούνται όσον αφορά στον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, όσο και στα ζητήματα διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων και τήρησης των διατάξεων περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως αναλυτικά παρατίθεται και στο παρακάτω Κεφάλαιο, σχετικά με την κατ' άρθρο αξιολόγηση των διατάξεων.

Ειδικότερα, οι αναφερόμενες στο ως άνω Μητρώο διατάξεις, αν και φαίνεται να συνδράμουν στην ενοποίηση των πληροφοριών μεταξύ των αρχών και υπηρεσιών (όπως Δικαστηρίων, Εθνική Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ), ΕΛ.ΑΣ. κλπ), δεν φαίνεται να καθορίζουν με σαφήνεια και πληρότητα τον ορισμό της έννοιας της διαφθοράς, ούτε το χρονικό σημείο κατά το οποίο πρέπει να λαμβάνει χώρα η σχετική καταγραφή, κάτι που ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα στην εφαρμογή της διάταξης. Επίσης, δεν αναφέρονται τυχόν επιπτώσεις (νομικές ή μη) για τα υποκείμενα καταγραφής στο εν λόγω Μητρώο, ενώ δεν αναφέρεται αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο στατιστικής παρακολούθησης ή αν πρόκειται να θέτει ως προαπαιτούμενο πρόσβαση στην ίδια τη δικογραφία.

Για το σκοπό αυτό απαραίτητο είναι να υπάρξουν βελτιώσεις τόσο ως προς τον ορισμό, ώστε να διασφαλιστεί ότι το Μητρώο δεν θα συμπεριλάμβανε μόνο υποθέσεις ήσσονος σημασίας, αλλά και ως προς τη λειτουργία των υφιστάμενων συστημάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί η απαραίτητη συμβατότητα με σκοπό την άμεση και απρόσκοπτη λειτουργία του. Περαιτέρω, είναι σημαντικό να υπάρξουν πρόσθετες διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των εκάστοτε καταγραφομένων και σχετικές προβλέψεις επί των επιπτώσεων της καταγραφής, ιδιαίτερως σε περιπτώσεις αβάσιμων καταγγελιών/ μηνύσεων/ εγκλήσεων/αναφορών και αθώωσης. Απολύτως απαραίτητη δε, είναι η λήψη των

απαραίτητων μέτρων, ώστε το Μητρώο να προστατεύεται αποτελεσματικά από τυχόν κυβερνοεπιθέσεις ή οποιουδήποτε τύπου διαρροές πληροφοριών. Τέλος, σημαντικό είναι να ενισχυθούν με προσωπικό οι υπηρεσίες που θα κληθούν να προβούν στην καταχώρηση στοιχείων και τον εν γένει χειρισμό του Μητρώου, ιδίως δε οι γραμματείες των δικαστηρίων, στις οποίες ήδη εντοπίζονται μεγάλες ελλείψεις στη στελέχωση.

Θετικά κρίνονται διατάξεις που αποσκοπούν στην ελάφρυνση τελών, όπως η κατάργηση του δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, οι οποίες καθιστούν ευχερέστερη τη δικαστική προστασία για τους πολίτες.

Για την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ασφαλώς, στρατηγικό στόχο κάθε μεταρρυθμιστικής παρέμβασης που αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών θα πρέπει να αποτελεί η διαμόρφωση προϋποθέσεων για ένα φιλικότερο ρυθμιστικό περιβάλλον για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους εν γένει οικονομικούς και κοινωνικούς δρώντες, που θα ενισχύει την ασφάλεια δικαίου, θα οδηγεί στην προσέλκυση ανθρώπινου και υλικού κεφαλαίου, θα αναβαθμίζει την αξία της δημόσιας και της ιδιωτικής περιουσίας, με έμφαση στους τομείς αποτελεσματικότητας του τομέα της δικαιοσύνης και της χρηστής διαχείρισης των πόρων.

Στη συγκεκριμένη ενότητα αξιολογούνται οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου με ανάλυση κατ' άρθρο. Ειδικότερα:

Στο **άρθρο 2 του νομοσχεδίου** ορίζεται ως αντικείμενο του Μέρους Α' η σύσταση και η λειτουργία Μητρώου, και ειδικότερα η τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία ψηφιακού συστήματος καταγραφής των διαδικαστικών σταδίων των ποινικών υποθέσεων διαφθοράς του άρθρου 3 (όπως ειδικώς απαριθμούνται), από το αρχικό στάδιο διερεύνησης τους άρθρου 6, μέχρι την αμετάκλητη περάτωση της υπόθεσης. Το άρθρο αυτό πάσχει αοριστίας όσον αφορά το εναρκτήριο στάδιο ψηφιακής καταγραφής και συστηματικής παρακολούθησης της πορείας των υποθέσεων διαφθοράς, καθώς το **άρθρο 6** του νομοσχεδίου στο οποίο παραπέμπει δεν προσδιορίζει ούτε αναφέρει τίποτα σχετικά με το ποιο είναι τελικά αυτό το αρχικό στάδιο διερεύνησης τους.

Μόνο στο **άρθρο 5 του νομοσχεδίου** υπάρχει κάποια σχετική αναφορά για το εκάστοτε και κατά περίπτωση αρχικό στάδιο διερεύνησης, το οποίο όμως διαφέρει κατά Φορέα – Αρχή υποδοχής καταγγελιών (Βουλή των Ελλήνων, Δικαστήρια και Εισαγγελίες, Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, Αστυνομικές Αρχές). Προς αποφυγή εκθετικών καταστάσεων σε βάρος των πολιτών, είναι σημαντικό να διευκρινισθεί ότι ως ένα ενιαίο αρχικό στάδιο νοείται το κατά περίπτωση οριζόμενο από την Αρχή – Φορέα ως εναρκτήριο ερεύνης και όχι το στάδιο της πρώιμης εξέτασης της τυχόν καταγγελίας.

Με τα άρθρα 34 και 51 του ΚΠΔ¹¹ ορίζονται οι περιπτώσεις εγκλήσεων οι οποίες απορρίπτονται με διάταξη ως προφανώς νόμω ή ουσία αβάσιμες ή

¹¹ **51.- Έγκληση του παθόντος.**

1. Αν ο παθών θέλει να ζητήσει τη δίωξη της αξιόποινης πράξης, υποβάλλει την έγκληση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 42 παρ. 2, 3 και 4.

2. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εξετάζει την έγκληση που έλαβε και **αν κρίνει ότι αυτή δεν στηρίζεται στον νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, την απορρίπτει με διάταξή του, η οποία περιλαμβάνει συνοπτική αιτιολογία και επιδίδεται στον εγκαινιάζοντα.**

3. Αν ενεργήθηκαν **προκαταρκτική εξέταση** ή αυτεπάγγελτη **προανάκριση** κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή **ένορκη διοικητική εξέταση** και ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση της ποινικής δίωξης, **απορρίπτει την έγκληση** με διάταξή του, η οποία περιλαμβάνει συνοπτική αιτιολογία και επιδίδεται στον εγκαλούντα.

4. Όσα αναφέρονται στα άρθρα 43 παρ. 1 και 6, 44, 45, 47, 48, 49 και 50 εφαρμόζονται και ως προς την έγκληση».

43.- Έναρξη ποινικής δίωξης. Τρόποι κίνησης. Αρχαιοθέτηση.

1. Ο εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται ή διαβιβάζοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών στην περίπτωση της επόμενης παραγράφου ή υποβάλλοντας αίτηση για την έκδοση ποινικής διαταγής (άρθρο 409). Στα κακουρήματα ή πλημμελήματα για τα οποία απειλείται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών ή τα οποία υπάγονται στην αρμοδιότητα του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου, καθώς και στα πλημμελήματα αρμοδιότητας μονομελούς εφετείου (περ. δ' άρθρου 110), κινεί την ποινική δίωξη **μόνο εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνησή της**. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και επί ανηλίκων, για πράξεις που αν τις διέπραττε ενήλικος, θα διατασσόταν προκαταρκτική εξέταση. **Αν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου των οργάνων ελέγχου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ή άλλων ελεγκτικών αρχών και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφόσον η ποινική δίωξη που πρόκειται να ασκηθεί αναφέρεται σε πράξεις ίδιες με εκείνες για τις οποίες διενεργήθηκε η Ε.Δ.Ε. ή αναφέρονται στο πόρισμα ή την έκθεση ελέγχου.**

2. Αν διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση αρμόδιας κατά τον νόμο για έλεγχο αρχής για πλημμέλημα των προσώπων της περ. δ' του άρθρου 110, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κινεί την ποινική δίωξη διαβιβάζοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών με σχέδιο κλητηρίου θεσπίσματος. Αν ο εισαγγελέας εφετών κρίνει ότι δεν συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο με απευθείας κλήση, υποβάλλει σχετική πρόταση στο συμβούλιο εφετών διατηρώντας το δικαίωμα να διατάξει προηγουμένως προανάκριση για τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού.

3. **Αν η μήνυση ή η αναφορά δεν στηρίζεται στον νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών τη θέτει στο αρχείο με συνοπτικά αιτιολογημένη πράξη του.**

4. **Αν έχει διενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση αρμόδιας κατά τον νόμο για έλεγχο αρχής και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, θέτει την υπόθεση στο αρχείο και, υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος, αν δεν συμφωνεί, έχει δικαίωμα να παραγγείλει είτε τη συμπλήρωση προκαταρκτικής εξέτασης είτε την άσκηση ποινικής δίωξης, εκθέτοντας στην παραγγελία του συνοπτικά τους λόγους που την δικαιολογούν, προσδιορίζοντας σαφώς τα νομικά χαρακτηριστικά της αξιόποινης πράξης.**

ανεπίδεκτες δικαστικής εκτίμησης και οι μηνύσεις, αναφορές ή καταγγελίες που τίθενται στο αρχείο, προκαλώντας έτσι το εύλογο ερώτημα σχετικά με σημείο κατά το οποίο πρέπει να αρχίζει η καταγραφή, σύμφωνα με το υπό επεξεργασία νομοσχέδιο. Ασαφές, κρίνεται, σύμφωνα με τις υπό αξιολόγηση διατάξεις του νομοσχεδίου αν η βούληση του νομοθέτη, τοποθετεί ως αρχικό στάδιο καταγραφής στις περιπτώσεις αυτές το χρόνο κατάθεσης μιας προφανώς αβάσιμης και εν τέλει απορριφθησομένης έγκλησης – μήνυσης – καταγγελίας – αναφοράς ή το χρόνο άσκησης ποινικής δίωξης, όπως θα ήταν λογικώς αναμενόμενο.

Η αναφορά της **περ. β) του άρθρου 5 του νομοσχεδίου** κατά την οποία προβλέπεται ότι ως υπόχρεοι ενημέρωσης του Μητρώου και καταχώρισης ορίζονται οι εξουσιοδοτούμενοι προς τούτο υπάλληλοι των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, από το στάδιο χαρακτηρισμού των διερευνώμενων αδικημάτων ως αδικημάτων του άρθρου 3 και σε κάθε μεταγενέστερο δικονομικό στάδιο μέχρι την αρχειοθέτηση παραπέμπει στο πρώιμο στάδιο εξέτασης της προφανούς νομικής και ουσιαστικής αβασιμότητας, αλλά και της ανεπίδεκτης δικαστικής εκτίμησης, γεγονός το οποίο καθιστά υποκείμενα καταγραφής ακόμα και πολίτες, οι οποίοι δεν έχουν ακόμα κατηγορηθεί την τυχόν αποδιδόμενη άδικη πράξη.

Στην ενώπιον της Ε.Α.Δ. διαδικασία (**αρ.5 παρ. γ του νομοσχεδίου**) προβλέπεται ως αρχικό σημείο καταγραφής η έκδοση εντολής ή έρευνας, χωρίς να διευκρινίζεται αν ο χρόνος αυτός αντιστοιχεί με κάποιο στάδιο της ποινικής διαδικασίας. Αντιστοίχως, τέτοια διευκρίνιση δεν προκύπτει, ούτε όσον αφορά τις

5. Μήνυση ή αναφορά η οποία υποβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο ανωνύμως ή με ανύπαρκτο όνομα, ή χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου 42, τίθεται αμέσως στο αρχείο με πράξη του αρμοδίου εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Όταν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται ειδικά στην παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, διατάσσεται η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

6. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν αναφαίνονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία ή γίνεται επίκληση αυτών, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή καλεί τον μνηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση για παροχή εξηγήσεων».

διαδικασίες ενώπιον της Α.Α.Δ.Ε (παρ. δ) ούτε ενώπιον των Αστυνομικών Αρχών (παρ.ε).

Συνεπώς, προς αποφυγή δυσχερούς εφαρμογής ενός κατ' αρχήν θετικού μέτρου σημαντικός είναι ο καθορισμός ενός ενιαίου χρονικού σημείου καταγραφή, σε εναρμονισμό με τον ΚΠΔ και το τεκμήριο της αθωότητας.

Επίσης, αντιστοίχως ως καταληκτικό σημείο – στάδιο παρακολούθησης αναφέρεται η «αμετάκλητη περάτωση της υπόθεσης». Καταρχάς η νομική έννοια του όρου «υπόθεση» διαφέρει από την «διαφορά» και προφανώς από το «έγκλημα/αδίκημα». Συνεπώς, επειδή θα ρυθμισθούν πολύ κρίσιμα θέματα απαιτείται πλήρης διευκρίνιση, προς αποφυγή θεμιτών ή μη παρανοήσεων.

Επιπλέον, θα πρέπει να διευκρινιστεί τι νοείται ως «αμετάκλητη περάτωση της υπόθεσης» πέραν της ποινικής διαδικασίας, καθώς σχετική πρόβλεψη (περί αμετάκλητης περάτωσης) δεν ορίζεται στις διαδικασίες ενώπιον των ετέρων απαριθμούμενων Αρχών και Φορέων. Συνεπώς, και στην περίπτωση αυτή απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις και βελτιώσεις.

Σε αντιδιαστολή των παραπάνω θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τον ισχύοντα ΚΠΚ (άρθρα 568 επ.) ακόμα στο ποινικό μητρώο καταγράφονται μόνο οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις ή βουλεύματα¹² επί πλημμελημάτων και κακούργημάτων, χωρίς σε αυτά δηλαδή να συμπεριλαμβάνονται ποινικές διώξεις που δεν κατέληξαν σε καταδίκη, καταδίκες για πταίσματα ή αποφάσεις που ανατράπηκαν και δεν κατέστησαν ποτέ αμετάκλητες. Στις διατάξεις αυτές

¹² Και ειδικότερα: α) κάθε απόφαση για κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο έχει επιβληθεί ποινή στερητική της ελευθερίας ή χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας, με τις παρεπόμενες ποινές και τα μέτρα ασφαλείας που έχουν επιβληθεί,

β) κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων,

γ) κάθε απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που ανακοινώθηκε επίσημα, αν αφορά πράξη που χαρακτηρίζεται από την ελληνική ποινική νομοθεσία ως κακούργημα ή πλημμέλημα,

δ) κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο ως ανίκανο για καταλογισμό με τα αναπληρωματικά της κύριας ποινής μέτρα ασφαλείας, καθώς και κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο λόγω έμπρακτης μετάνοιας, εφόσον και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η απειλούμενη ποινή είναι φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών,

προβλέπεται ότι στο αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου, εκτός από εκείνα: α) που αναγράφουν χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας ή ποινή φυλάκισης έως έξι μήνες, μετά την πάροδο τριών ετών, β) που αναγράφουν ποινή φυλάκισης πέραν των έξι μηνών ή ποινή περιορισμού σε ψυχιατρικό κατάστημα, μετά την πάροδο οκτώ ετών, γ) που αναγράφουν κάθειρξη, μετά την πάροδο είκοσι ετών.

Από τις εν λόγω διατάξεις προκύπτει ότι προσδιορίζεται ειδικώς και συγκεκριμένα το περιεχόμενο του ποινικού μητρώου, καθώς και οι περιπτώσεις που εξαιρούνται της καταχώρισης στο αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης.

Ενόψει των παραπάνω, προκύπτει η αναγκαιότητα βελτίωσης των διατάξεων όσον αφορά στην καταγραφή και καταχώρηση στοιχείων στο Ενιαίο Μητρώο Παρακολούθησης Υποθέσεων Διαφθοράς, στην ειδική πρόβλεψη των επιπτώσεων της εν λόγω καταγραφής, αλλά και των προϋποθέσεων/ διαδικασίας διαγραφής από αυτό.

Με την **περ. κ) της παρ. 1 του άρθρου 3 του νομοσχεδίου** ορίζεται ως αδίκημα διαφθοράς «... κ) *κάθε άλλο αδίκημα για το οποίο συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια: κα) στρέφεται σε βάρος του δημοσίου ή των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κβ) τελείται από πολιτικό πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 159 ή υπάλληλο κατά την έννοια της περ. α' του άρθρου 13 ή του άρθρου 237B του Ποινικού Κώδικα ή των περ. α' και β' του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 35 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, κγ) τελείται με σκοπό τον προσπορισμό περιουσιακού οφέλους του ιδίου ή τρίτου ή την πρόκληση βλάβης σε βάρος του δημοσίου ή των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κδ) τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των τριών (3) μηνών...*». Δεδομένου, όμως, ότι στην αρχή της διάταξης ως πεδίο εφαρμογής για την εφαρμογή του υπό αξιολόγηση νομοσχεδίου ορίζονται αδικήματα του Π.Κ. και των ειδικών ποινικών νόμων περί διαφθοράς, σημαντικό είναι να διευκρινιστεί αν με το εδάφιο αυτό **τυποποιείται νέο** ποινικό αδίκημα, το οποίο δεν καλύπτεται από τα υφιστάμενα και καταγεγραμμένα αδικήματα τους ποινικού δικαίου και των εν ισχύ ειδικών ποινικών νόμων. Κρίσιμο είναι δε να λάβει χώρα ο εν

λόγω προσδιορισμός, καθώς ελλείπει αυτού θα μπορούσε να δημιουργηθεί σύγχυση τόσο σχετικά με την ένταξή του εντός του πεδίου εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, όσο και σχετικά με το χρόνο καταγραφής του.

Η έννοια του Δημοσίου **κατ' άρθρο 3 παρ.2 του νομοσχεδίου** όπως αναφέρεται στο πεδίο εφαρμογής του Ειδικού Μητρώου παραπέμπει στην περ. α) της παρ.1 του αρ.14 του ν. 4270/2014. Προς αποφυγή σύγχυσης κατά την εφαρμογή των διατάξεων, ορθότερο θα ήταν να περιγράφει αναλυτικότερα, με ειδικότερη απαρίθμηση των φορέων που επιλέγει ο νομοθέτης να συμπεριλάβει στην έννοια αυτή, πέραν πάσης αμφιβολίας.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη της **παρ. 3 του άρθρου 6 του νομοσχεδίου**, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η καταχώριση της υπόθεσης δύναται, με σχετική πράξη του υποχρέου ενημέρωσης του μητρώου, να ανασταλεί προσωρινά ή να περιοριστούν τα καταχωριζόμενα στοιχεία, αν ενδέχεται να τεθεί σε κίνδυνο η έρευνα ή η ζωή προσώπου ή να προκληθεί βλάβη στο δημόσιο συμφέρον ή την εθνική ασφάλεια. Η εν λόγω εξαίρεση από την καταχώριση στο Μητρώο και οι προϋποθέσεις για την εξαίρεση αυτή, κρίνεται σκόπιμο να εξειδικευτούν, ενώ για λόγους εναρμόνισης με την αρχή της αναλογικότητας κρίνεται σκόπιμο η σχετική πράξη να συνοδεύεται από ειδική αιτιολογία.

Η τροποποίηση του άρθρου 96 ΚΠολΔ με το **άρθρο 13 του νομοσχεδίου** που αφορά στην πληρεξουσιότητα ενώπιον του Αρείου Πάγου δημιουργεί ζητήματα εναρμόνισης με το άρθρο 568 ΚΠολΔ. Αν το άρθρο 96 μείνει ως έχει στο νομοσχέδιο, ερωτάται αν στις δίκες του Αρείου Πάγου το νομικό πρόσωπο στις εργατικές διαφορές μπορεί να δίνει πληρεξουσιότητα με ιδιωτικό έγγραφο. Επίσης, επισημαίνεται ότι στο εδάφιο αυτό γίνεται λόγος για ιδιωτικό έγγραφο με επικύρωση και από ΚΕΠ, ενώ στο νέο 568 απαιτείται μόνο μέσω γον. Πρέπει να εναρμονιστούν οι 2 διατάξεις, αυτή του άρθρου 96 και εκείνη του άρθρου 568 ΚΠολΔ.

Με το **άρθρο 23 του νομοσχεδίου** προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 527 ΚΠολΔ, ώστε μεταξύ των νέων ισχυρισμών που μπορούν να προβληθούν το πρώτον στο Εφετείο να περιλαμβάνονται και οι αυτεπαγγέλτως εξεταζόμενοι ισχυρισμοί (οι οποίοι αφορούν το δημόσιο συμφέρον), καθώς και αυτοί που

προτείνονται σε κάθε στάση της δίκης (π.χ. συμψηφισμός, πλαστότητα εγγράφου). Η προτεινόμενη τροποποίηση είναι ορθή και κατέστη αναγκαία, επειδή ο αποκλεισμός των ισχυρισμών αυτών από το 527 ΚΠολΔ, θα δημιουργούσε ανυπέρβλητες αξιολογικές αντινομίες που επισημάνθηκαν ομόφωνα από την θεωρία. Ωστόσο, αντίστοιχη ρύθμιση θα πρέπει να περιληφθεί και στο άρθρο 269 ΚΠολΔ (το οποίο είχε καταργηθεί με τον ν. 4335/2015, επανήλθε όμως με τον ν. 5221/2025), το οποίο ρυθμίζει τους ισχυρισμούς που μπορούν να προβληθούν με την προσθήκη στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Αυτό προβλεπόταν, άλλωστε, στο άρθρο 269 ΚΠολΔ πριν από την κατάργησή του με τον ν. 4335/2015, ήδη από την αρχική μορφή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο αποκλεισμός των ισχυρισμών αυτών από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έχει ως συνέπεια ισχυρισμοί που θα μπορούσαν να είχαν προβληθεί πρωτοδίκως, ώστε η δικαστική κρίση να είναι ολοκληρωμένη, να «παραπέμπονται» αναγκαστικά σε δεύτερο βαθμό, με συνέπεια τον πολλαπλασιασμό των ασκουμένων εφέσεων.

Με τα **άρθρα 19 και 26 του νομοσχεδίου**, μεταξύ άλλων, προτείνεται η προσθήκη νέας § 7 στο άρθρο 495 ΚΠολΔ και § 5 στο άρθρο 568 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τις οποίες το αργότερο έως την 31-12-2026 θα πρέπει να ζητηθεί ο προσδιορισμός των εφέσεων και αναιρέσεων που έχουν ασκηθεί έως την 31-12-2025, προφανώς αν αυτό δεν έχει ήδη γίνει. Σε αντίθετη περίπτωση, το ένδικο μέσο λογίζεται ως μη ασκηθέν. Επιδιώκεται, έτσι, με μια οριζόντια ρύθμιση να προσδιοριστούν μέχρι το τέλος του 2026 όσες εφέσεις και αναιρέσεις κατατέθηκαν προ της 1.1.2026 και δεν έχουν ακόμα προσδιοριστεί. Πρόκειται για νέες διατάξεις (δεν αφορούν δηλαδή διόρθωση σφαλμάτων του Ν. 5221/2025), το περιεχόμενό των οποίων δεν έχει μέχρι σήμερα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης με την δικηγορική κοινότητα. Πρόκειται για την προσθήκη μιας ακόμα υποχρέωσης, χωρίς κανένα όφελος στην επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης. Η διάταξη αυτή θα προκαλέσει την φόρτωση των πινακίων με υποθέσεις για την εκδίκαση των οποίων οι διάδικοι δεν έχουν επιδείξει κανένα ενδιαφέρον, ενώ ήδη τα δικαστήρια αδυνατούν να προσδιορίσουν τις υποθέσεις τις οποίες επισπεύδουν οι διάδικοι στους προβλεπόμενους από τον νόμο χρόνους. Έτσι τίθεται σε διακινδύνευση ο κύριος σκοπός του ν. 5221/2025, να

μειωθεί δηλαδή ο χρόνος που απαιτείται κατά μέσο όρο για την τελεσίδικη εκδίκαση της διαφοράς.

Αφορά δε υποθέσεις που τα μέρη σκοπίμως έχουν αφήσει απροσδιόριστες. Θα πρέπει να επισημανθεί δε, ότι είναι βέβαιο ότι οι περισσότερες των παλαιών αυτών υποθέσεων θα προσδιοριστούν, ακόμη και αν δεν υπάρχει πραγματικό ενδιαφέρον για την συνέχιση της δίκης, αφού διαφορετικά θα χαθεί το δικαίωμα, πολλές δε θα αναβληθούν για τον ίδιο λόγο σε άλλη δικάσιμο, με συνέπεια να φορτωθούν έτι περαιτέρω τα ήδη υπερφορτωμένα πινάκια, χωρίς κανένα εμφανές όφελος.

Το να υποχρεωθούν όλοι οι εκκαλούντες ή εφεσίβλητοι να προσδιορίσουν τις εκκρεμείς εφέσεις, α) θα οδηγήσει σε απώλεια δικαιωμάτων, ιδίως όταν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι δεν έχουν απόλυτα οργανωμένα γραφεία, β) οι υποθέσεις αυτές δεν «πιάνουν χώρο» στα πινάκια, γ) θα προσθέσουν σημαντική ύλη στα δικαστήρια σε μια περίοδο που προσπαθούν να βρουν και αυτά το βηματισμό τους στην νέα κατάσταση που δημιουργείται. Θα μπορούσε να δει κανείς μια τέτοια ρύθμιση-σκούπα για εφέσεις που έχουν ασκηθεί π.χ. μέχρι το 2019, ενώ αν κρίνεται σκόπιμο από την πλευρά του νομοθέτη ότι κάποια στιγμή θα πρέπει να ληφθεί το μέτρο αυτό, αυτό θα πρέπει να εξετασθεί σε μελλοντικό χρόνο, αφού προηγουμένως θα έχει ομαλοποιηθεί η ροή των υποθέσεων στα αρμόδια δικαστήρια.

Πρόβλημα δημιουργεί και η πρόβλεψη ότι το ένδικο μέσο λογίζεται ως μη ασκηθέν. Αν υπάρξει επιμονή στην ρύθμιση αυτή, είναι απαραίτητο τουλάχιστον να προβλεφθεί ότι η δίκη του ενδίκου μέσου καταργείται, καθώς θα δημιουργηθούν ζητήματα με την παραγραφή ή αποσβεστική προθεσμία των ουσιαστικών δικαιωμάτων.

Με το **άρθρο 29 του νομοσχεδίου** προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 631 ΚΠολΔ, ώστε οι διαταγές πληρωμής να μην περιάπτονται στο εξής τον εκτελεστήριο τύπο. Στο ισχύον δίκαιο, με εξαίρεση τα ασφαλιστικά μέτρα (που είναι όμως προσωρινά), η περιαφή του εκτελεστήριου τύπου προβλέπεται για όλους τους άλλους εκτελεστούς τίτλους (άρθρο 918 § 1 ΚΠολΔ), π.χ. ακόμη και για τα συμβολαιογραφικά έγγραφα) και δεν διαφαίνεται κάποιος λόγος που να δικαιολογεί

διαφορετική ρύθμιση ειδικά για την διαταγή πληρωμής. Εξάλλου, με το απόγραφο (που είναι το έγγραφο που έλαβε τον εκτελεστήριο τύπο και το οποίο σύμφωνα με τον νόμο είναι κατ' αρχήν μοναδικό) συνδέεται η περαιτέρω διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης (παραδίδεται στον δικαστικό επιμελητή για την διενέργεια κατάσχεσης και επ' αυτού μόνο αναγράφονται όλες οι εντολές που δίνονται σε εκείνον - άρθρο 927 ΚΠολΔ). Η μη περιαφή του εκτελεστήριου τύπου ειδικά για τη διαταγή πληρωμής πιθανότατα, επομένως, να γεννήσει περαιτέρω ζητήματα για την διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, τα οποία δεν έχουν αντιμετωπισθεί στο νομοσχέδιο.

Στο εν λόγω άρθρο του νομοσχεδίου δεν περιλαμβάνονται όλες οι ρυθμίσεις που επιβάλλεται να θεσπιστούν σε περίπτωση της μελλοντικής ηλεκτρονικής κατάθεσης και διακίνησης των σχετικών αιτήσεων. Η διάταξη του άρθρου 631 ΚΠολΔ που καθιστά την διαταγή πληρωμής τίτλο εκτελεστό χωρίς περιαφή εκτελεστήριου τύπου γεννά ζητήματα προσαρμογής και του σχετικού άρθρου 918 ΚΠολΔ, που θεσπίζει ως γενική υποχρέωση για την εκτελεστότητα την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου. Τέλος, πρέπει να διευκρινιστεί η τυχόν επιρροή της ρύθμισης αυτής στην αναγκαιότητα καταβολής τέλους ψηφιακής συναλλαγής για την έκδοση απογράφου. Τέλος, δεν είναι σαφές αν η έλλειψη υποχρέωσης περιαφής αφορά και τις διαταγές απόδοσης μισθίου. Το άρθρο 640 δεν το διευκρινίζει. Σήμερα δεν είναι αναγκαίο να διευκρινίζεται, καθώς ισχύει η γενική ρύθμιση του άρθρου 918 ΚΠολΔ. Αν αλλάξει όμως το άρθρο 631, χωρίς να αλλάξει το άρθρο 918, το πρόβλημα εντείνεται.

Με το **άρθρο 34 του νομοσχεδίου** προτείνεται η τροποποίηση των άρθρων 808 ΚΠολΔ και 1769 ΑΚ, ώστε ο συμβολαιογράφος να μην διαλαμβάνει στο πρακτικό που συντάσσει για την δημοσίευση της διαθήκης, αν η τελευταία έχει εξωτερικά ελαττώματα (π.χ. ξέσματα, διαγραφές, blanco κλπ.), όπως ανέκαθεν υποχρεούντο να κάνουν τα δικαστήρια, που μέχρι τον ν. 5221/2025 είχαν την αρμοδιότητα να δημοσιεύουν τις διαθήκες. Η τροποποίηση αυτή είναι εντόνως προβληματική, καθώς ο έλεγχος αυτός και η καταγραφή της ύπαρξης ή μη εξωτερικών ελαττωμάτων είναι πολύ σημαντικός για την διαφύλαξη της ακεραιότητας της βούλησης του κληρονομούμενου, ο οποίος δεν βρίσκεται πια στη ζωή για να βεβαιώσει αν πράγματι

αυτά προέρχονται από εκείνον, καθώς και για την ασφάλεια των συναλλαγών και δεν είναι σκόπιμο να καταργηθεί. Με τον τρόπο που προτείνεται στο νομοσχέδιο οι συμβολαιογράφοι περιορίζονται απλά να αναρτούν μια διαθήκη χωρίς κανέναν έλεγχο. Άλλωστε, αν ο ρόλος του συμβολαιογράφου στην δημοσίευση της διαθήκης στην ουσία περιορίζεται μόνο στην σάρωσή της και στην ανάρτησή της στη σχετική πλατφόρμα, ανακύπτουν σοβαρές αμφιβολίες αν παραμένει σκόπιμη η ανάθεση της αρμοδιότητας αυτής στους συμβολαιογράφους **(η οποία προκάλεσε σοβαρή αύξηση των εξόδων για τη δημοσίευση των διαθηκών και την λήψη αντιγράφων από τους ενδιαφερομένους)**, αντί των γραμματειών των δικαστηρίων που θα μπορούσαν να τις αναρτούν χωρίς κανένα κόστος για τον πολίτη. Καθιερώνεται, δηλαδή, μια ρύθμιση που χάριν του σκοπού της ελάφρυνσης των δικαστηρίων θα επιφέρει μείωση προστασίας των συναλλαγών. Με τον τρόπο αυτό μια οιαδήποτε διαθήκη θα δημοσιεύεται με όλες τις εντεύθεν συνέπειες, ακόμα και αν φέρει σημαντικά εξωτερικά ελαττώματα και δεν θα υπάρχει επισήμανση σε κανέναν συναλλασσόμενο ότι πρέπει να προσέχει αν θα δεχθεί αυτή την διαθήκη ως έγκυρη.

Με το άρθρο **37 του νομοσχεδίου** προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 933 ΚπολΔ, ώστε να αφαιρεθεί η δυνατότητα προβολής με αυτήν αυτοτελούς δικαιώματος που μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή (π.χ. συμψηφισμός). Έτσι, ο οφειλέτης θα κινδυνεύει να υποστεί αναγκαστική εκτέλεση, παρόλο που π.χ. έχει ανταπαίτηση κατά του δανειστή, ακόμη και βεβαιωμένη με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Πρόκειται για μια νέα ρύθμιση, η οποία, τροποποιεί ουσιωδώς την νομοθετική επιλογή που είχε υιοθετηθεί λίγους μήνες νωρίτερα με τον ν. 5221/2025, χωρίς να διαφαίνεται κάποιος σημαντικός λόγος που να δικαιολογεί την «μετάνοια» του νομοθέτη, προτού καν η νέα ρύθμιση λειτουργήσει στην πράξη.

Με το **άρθρο 41 του νομοσχεδίου** προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 980 ΚΠολΔ, ώστε οι δανειστές των οποίων η κατάταξη στον πίνακα έχει προσβληθεί με ανακοπή, να μπορούν να ικανοποιούνται από το πλειστηρίασμα προτού να επιλυθεί η διαφορά, εφόσον προσκομίσουν εγγυητική επιστολή Τράπεζας για το 20% μόνο του ποσού που θα λάβουν και όχι για το σύνολο του ποσού που θα λάβουν, όπως μέχρι σήμερα. Άλλη προϋπόθεση δεν τίθεται (π.χ. εξέταση της φερεγγυότητας του δανειστή), ούτε προβλέπεται δυνατότητα άμυνας των άλλων δανειστών ή του

οφειλέτη σε περίπτωση που ο δανειστής στον οποίο θα προκαταβληθεί το πλειστηρίασμα ενδεχομένως είναι αφερέγγυος. Εξάλλου, οι άλλοι δανειστές, ενώ με το ισχύον δίκαιο σε περίπτωση ευδοκίμησης της ανακοπής ικανοποιούνται αμέσως, λόγω ύπαρξης της εγγυητικής επιστολής για το σύνολο του ποσού, κινδυνεύουν να εμπλακούν σε νέες διαδικασίες προκειμένου να ικανοποιηθούν, αν για οποιοδήποτε λόγο ο δανειστής που έλαβε προκαταβολικά το πλειστηρίασμα δυστροπεί στην επιστροφή του. Με την επιδιωκόμενη ρύθμιση, συνεπώς, μειώνεται η ασφάλεια των συναλλαγών, καθώς δεν παρέχεται επαρκής διασφάλιση ότι αυτός που εισπράττει πρόωρα το πλειστηρίασμα θα μπορέσει να το επιστρέψει σε περίπτωση που ανατραπεί ο πίνακας μετά ευδοκίμηση ανακοπής του άρθρου 979 ΚΠολΔ. Ο μόνος που ωφελείται πραγματικά είναι πρόσωπα που κατατάσσονται συχνά σε πλειστηριασμούς (Τράπεζες, Εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων) που θα μπορούν να εισπράττουν πλειστηριάσματα με πολύ μικρότερο κόστος, βελτιώνοντας έτσι την ρευστότητά τους. Κρίνεται, επομένως, ότι κάτι τέτοιο δεν αποτελεί εύλογο σκοπό για το νόμο.

Με τα άρθρα **42 και 43 του νομοσχεδίου** προτείνεται η τροποποίηση των άρθρων 983 και 985 ΚΠολΔ, ώστε στο εξής η κατάσχεση εις χείρας τρίτου να συντελείται με έκθεση του δικαστικού επιμελητή και όχι, όπως μέχρι σήμερα, με έγγραφο (εξώδικο) του δανειστή. Στη συνέχεια, η τυχόν δήλωση του τρίτου θα υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω πλατφόρμας, στον δικαστικό επιμελητή, χωρίς να δημοσιεύεται, όπως ισχύει σήμερα με την εγγραφή σε δημόσιο βιβλίο. **Η ρύθμιση αυτή (στο μέτρο που αφορά την κατάσχεση χρηματικών ποσών από τηρηθέντα στην τρίτη-τράπεζα λογαριασμό) θα πολλαπλασιάσει τα έξοδα** που απαιτούνται για την επιβολή της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, **αφού και γι' αυτήν, πέραν του εγγράφου του δανειστή** (το οποίο θα έχει πλέον τον χαρακτήρα εντολής προς τον δικαστικό επιμελητή) **θα συντάσσεται και έκθεση κατάσχεσης από τον δικαστικό επιμελητή**, ενώ δεν θα επιφέρει καμία βελτίωση επί της διαδικασίας. Εξάλλου, η υποβολή της δήλωσης του τρίτου στον δικαστικό επιμελητή και όχι σε ένα δημόσιο μέσο πληροφόρησης, όπως ισχύει σήμερα, δεν επιτρέπει την πληροφόρηση τρίτων με έννομο συμφέρον (π.χ. άλλοι δανειστές που επιθυμούν και εκείνοι να επιβάλουν κατάσχεση, όπως έχουν δικαίωμα).

Με την ρύθμιση αυτή όπως προτείνεται προωθείται η λογική της αποδικαστηριοποίησης της διαδικασίας με όλες τις εντεύθεν θετικές συνέπειες. Ωστόσο, η πλήρης ανάθεση των κατασχετηρίων εις χείρας τρίτου στους επιμελητές και την αφαίρεση αυτών από την αρμοδιότητα των δικηγόρων αντίκειται στην αναγκαία ασφάλεια των συναλλαγών. Άλλωστε, πολλές φορές η κατασχόμενη απαίτηση απαιτεί ιδιαίτερη νομική εργασία, που μόνον δικηγόρος μπορεί να κάνει. Για την δε αποτελεσματικότερη εφαρμογή σκόπιμη κρίνεται η συνέργεια του πλήρως λειτουργικού portal της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας.

Σε κάθε περίπτωση, αν ο νομοθέτης επιθυμούσε να αξιοποιήσει πλήρως τα ψηφιακά μέσα προς το σκοπό της δραστηριότητας της δικαιοσύνης προς όφελος των πολιτών, δημιουργώντας ένα εντελώς νέο ψηφιακό σύστημα, θα μπορούσε να προβλέψει το σχεδιασμό και τη λειτουργία ενός τέτοιου συστήματος με τέτοιο τρόπο, ώστε να ζητείται ηλεκτρονικά από όλες τις τράπεζες να δεσμευτεί το υπό κατάσχεση ποσό (εφόσον υπάρχει), χωρίς οποιαδήποτε δαπάνη για το δανειστή.

Με το **άρθρο 45 του νομοσχεδίου** με το οποίο προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 1009, προβλέπεται η δυνατότητα του υπερθεματιστή σε πλειστηριασμό μισθωμένου ακινήτου να καταγγείλει την υφιστάμενη μίσθωση (κατοικίας ή επαγγελματική) πλην των μισθώσεων με μισθωτή το Δημόσιο, ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ. Πρόκειται για διάταξη που όπως επιχειρείται να τροποποιηθεί, επιφυλάσσει προνομιακή μεταχείριση του Δημοσίου και των εξομοιούμενων με αυτά προσώπων.

Το **αρθρο 46 του νομοσχεδίου** με το οποίο προτείνεται τροποποίηση του άρθρου 126 Ν. 5221/2025 προβλέπει ότι οι διατάξεις του Μέρους Α' του ν. 5221/2025 εφαρμόζονται για αγωγές και όσον αφορά τις κλήσεις κατόπιν της εφαρμογής των άρθρων 249, 250 και 254 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που ασκούνται ή κατατίθενται από την 1η.1.2026. Οι τροποποιήσεις, όμως αυτές που επιχειρούνται στις μεταβατικές διατάξεις του Ν. 5221/2025 δεν είναι επαρκείς: Απαιτείται **(α)** η ρύθμιση του αν οι διατάξεις για την προσθήκη-αντίκρουση καταλαμβάνουν τις εκκρεμείς δίκες, **(β)** η προσθήκη ερμηνευτικής διάταξης για το δίκαιο που διέπει την άσκηση πρόσθετων λόγων ενδίκων μέσων και αντέφησης και **(γ)** η επανεξέταση της

διατύπωσης ως προς τις κατηγορίες κλήσεων για τις οποίες θα εφαρμόζονται οι νέες διατάξεις.

Με το **άρθρο 54 του νομοσχεδίου** προτείνεται η κατάργηση του δικαστικού ενσήμου για τις αναγνωριστικές αγωγές ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Η κατάργηση της υποχρέωσης καταβολής δικαστικού ενσήμου των ως άνω αγωγών είναι ορθή και δικαιώνει πάγιο αίτημα του δικηγορικού κόσμου, καθώς αίρει ένα εμπόδιο για τον ενάγοντα να προσφύγει στη δικαιοσύνη, το οποίο πολλές φορές ήταν δυσανάλογο για εκείνον. Θα μπορούσε να επεκταθεί και σε όσες υποθέσεις είναι εκκρεμείς στο β' βαθμό.

Με το **άρθρο 63 του νομοσχεδίου** επιδιώκεται μεταφορά της αρμοδιότητας των Αχαρνών από την κεντρική έδρα της Αθήνας στην περιφερειακή έδρα Περιστερίου γίνεται χωρίς καμία διαβούλευση και χωρίς να είναι γνωστό αν η ρύθμιση βασίζεται σε πραγματικά δεδομένα. Σημειωτέον, ότι απουσιάζει μεταβατική διάταξη που να ορίζει τις τύχες των εκκρεμών δικών και συναφή ζητήματα.

Με το **άρθρο 66 του νομοσχεδίου** προβλέπεται η δυνατότητα απόσπασης δικαστικών υπαλλήλων σε Ιερά Μητρόπολη για κάλυψη λειτουργικών αναγκών. Λαμβάνοντας υπόψη την κρίσιμη υποστελέχωση των δικαστηρίων στην Αθήνα, αλλά και στην περιφέρεια, και ελλείψει αιτιολογικής έκθεσης επιφυλάξεις τηρούνται για την σκοπιμότητα της εν λόγω διάταξης.

Επίσης, εξακολουθούν, παρά τις επανειλημμένες τροποποιήσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, να υφίστανται **ζητήματα αρρύθμιστα, καθώς και ρυθμίσεις η βελτίωση των οποίων εκκρεμεί και κρίνεται επιβεβλημένη**. Πιο συγκεκριμένα:

Επί του άρθρο 237 ΚΠολΔ: (α) Παραμένουν αρρύθμιστα ζητήματα που αναφέρονται στον τρόπο κατάθεσης προτάσεων μετά από κλήση. **(β)** Αφ' ης στιγμής προστίθεται και η περίπτωση της αναρμοδιότητας σε αυτές που μπορούν να οδηγήσουν στην έκδοση Διάταξης κατά την παρ. 3, απαιτείται να ρυθμιστούν τεχνικές λεπτομέρειες που συνοδεύουν την επιλογή αυτή. **(γ)** Απαιτείται σαφέστερη διατύπωση στην παρ. 6 όσον αφορά το πότε η συζήτηση της αγωγής είναι τυπική και πότε όχι.

Επί του άρθρου 238 ΚΠολΔ: Έχει παραλειφθεί η απολύτως αναγκαία διόρθωση του άρθρου 238 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 5221/2025 σχετικά με την κατάθεση, επίδοση και συζήτηση παρεμπιπτουσών αγωγών, ανταγωγών, παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων και ανακοινώσεων και τις προβλεπόμενες προθεσμίες αυτών. Οι προθεσμίες, ως έχουν στο σημερινό άρθρο 238 ΚΠολΔ, είναι υπολογισμένες με βάση την προθεσμία των 20 ημερών που προβλεπόταν αρχικά για την άσκηση της αγωγής κατά την παρ. 2 του άρθρου 215 ΚΠολΔ. Προτείνεται διόρθωση των προθεσμιών, ώστε να συμβαδίζουν με την προθεσμία των 30 ημερών που προβλέπεται στο άρθρο 215 παρ. 2 ΚΠολΔ. Αν δεν αλλάξει η διάταξη, η προθεσμία κατάθεσης προτάσεων στις παρεπόμενες δίκές του άρθρου 238 θα είναι 10 μέρες μεγαλύτερη εκείνης των κύριων δικογράφων του άρθρου 237.

Επί του άρθρου 509 παρ. 2 ΚΠολΔ: Γενική αρχή του Ν. 5221/2025 είναι η ενοποίηση των προθεσμιών κατάθεσης προσθήκης αντίκρουσης, ώστε όταν οι προτάσεις κατατίθενται έως και την έναρξη της συζήτησης («στην έδρα»), αυτή (η προσθήκη-αντίκρουση) να κατατίθεται 5 εργάσιμες ημέρες από την συζήτηση. Από την γενική αυτή αρχή είχε διαλάθει της προσοχής η περίπτωση της προσθήκης μετά την συζήτηση στις μικροδιαφορές (άρθρο 469 ΚΠολΔ), που με το νομοσχέδιο ορθά τροποποιείται, ώστε και αυτή να είναι 5 εργάσιμων ημερών. Επιβάλλεται η τροποποίηση και του άρθρου 509 παρ. 2, καθώς και εκεί έχει «ξεφύγει» η σχετική προθεσμία στην δίκη της ανακοπής ερημοδικίας.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκτιμά ότι η μείωση της πολυνομίας και η βελτίωση του επιπέδου της διαφάνειας στην Ελλάδα δεν μπορεί να επιτευχθεί με αποσπασματικά μέτρα, αλλά απαιτεί συνολική θεσμική μεταρρύθμιση, διευρυμένη συναίνεση και πολιτική βούληση για εφαρμογή πολιτικών στο πεδίο. Η απλοποίηση της νομοθεσίας, η ενίσχυση της διαφάνειας, η ψηφιοποίηση, τα ανοιχτά δεδομένα και η ενεργός συμμετοχή των πολιτών αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και δημοκρατικό κράτος.

Η αντιμετώπιση των παθογενειών του τομέα απονομής δικαιοσύνης προϋποθέτει θεσμικές μεταρρυθμίσεις, ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου, καλλιέργεια πολιτικής παιδείας και ενεργή συμμετοχή των πολιτών.

Ανάμεσα στις προτάσεις που έχουν καταθέσει διαχρονικά οι κοινωνικοί εταίροι και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για τη βελτίωση της ποιότητας και του ρυθμού απόδοσης δικαιοσύνης, καθώς και για τον περιορισμό του νεποτισμού και της διαφθοράς συμπεριλαμβάνονται οι παρακάτω:

- Δημιουργία ανοιχτού μητρώου δεδομένων για το κοινοβουλευτικό έργο.
- Μείωση του ρυθμιστικού όγκου μέσω διαδοχικών κωδικοποιήσεων του δικαίου σε κρίσιμους τομείς.
- Ετήσιος αναπροσαρμοζόμενος προγραμματισμός στην παραγωγή νομοθεσίας, συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων ex-ante στη διαβούλευση του νομοθετικού έργου και εκπόνηση μελετών επιπτώσεων.
- Υποχρεωτική και συστηματική καταχώριση δεδομένων σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των δημόσιων έργων και προμηθειών.
- Υποστήριξη και ενίσχυση των μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών με σαφείς, δεσμευτικές και διακριτές λειτουργίες έναντι της τυπικής δικαστικής διαδικασίας. Ιδιαίτερα για τις περιπτώσεις των εξωδικαστικών ρυθμίσεων οφειλών, απαιτείται ένα ισχυρότερο πλέγμα προστασίας των δανειοληπτών έναντι

παρελκυστικών και καταχρηστικών πρακτικών των εταιρειών διαχείρισης, η λειτουργία των οποίων τελεί σε συνθήκες αδιαφάνειας και πλημμελούς ενημέρωσης. Τούτο τείνει να καθυστερεί ώριμες διευθετήσεις οφειλών, ενώ συνεπείς δανειολήπτες, πολίτες και επιχειρήσεις που έχουν εξοφλήσει τα χρέη τους βρίσκονται σε ένα γραφειοκρατικό κυκεώνα ως προς τη διαδικασία άρσης προσημειώσεων.

- Καθιέρωση μηχανισμών συστήματος ανεξάρτητης διακυβέρνησης δεδομένων (data governance) με ετήσιους ελέγχους ποιότητας από επιφορτισμένες υπηρεσίες.

- Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης της απάτης μέσα από τη χρήση ψηφιακών εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης, ανάλυσης κινδύνου και ανεξάρτητης αξιολόγησης από δημόσιες αρχές.

Ειδικότερα δε, στην εισαγωγή νέων διατάξεων αλλά και την τροποποίηση υφιστάμενων τονίζεται η αναγκαιότητα για τήρηση των κανόνων της καλής νομοθέτησης μέσω:

- Πλήρους αξιοποίησης της Ο.Κ.Ε. και ουσιαστικής συμπερίληψης των Γνωμών της για τη βελτίωση των προτεινόμενων ρυθμίσεων και την διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους, τηρώντας τις εκ του νόμου προθεσμίες για την διατύπωση Γνώμης και την συνεδρίαση των οργάνων της.

- Αξιοποίησης των νομοπαρασκευαστικών επιτροπών για διασφάλιση της επιστημονικής τεκμηρίωσης των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

- Παροχής επαρκούς χρόνου για την διαβούλευση επί προτεινόμενων νομοθετημάτων ή/ και τροποποιήσεων αυτών (ιδίως Κωδίκων οι οποίοι πρέπει να αντιμετωπίζονται ως σύστημα κανόνων δικαίου με συνοχή, σαφήνεια, συνεκτικότητα και πληρότητα).

- Εισαγωγής μόνο των απολύτως απαραίτητων και σχετικών με το εκάστοτε νομοθέτημα τροπολογιών, εφόσον έχουν κι αυτές υποβληθεί στην αναγκαία διαβούλευση και επιστημονική επεξεργασία.

Όσον δε αφορά τα νομοσχέδια που αποσκοπούν στην επιτάχυνση της δικαιοσύνης θα ήταν χρήσιμο να έχουν ως γνώμονα:

- Την εν γένει διατήρηση και αύξηση του επιπέδου ασφάλειας δικαίου στην χώρα και την προσβάσιμη σε όλους τους πολίτες δικαστική προστασία.

- Την πιλοτική εφαρμογή των ηλεκτρονικών πλατφορμών (όπως Ενιαίου Ψηφιακού Μητρώου Παρακολούθησης Υποθέσεων Διαφθοράς) πριν την πλήρη εφαρμογή του νόμου, προς διόρθωση τεχνικών σφαλμάτων και διαπίστωση συμβατότητας και διαλειτουργικότητας με τα υπόλοιπα σχετικά πληροφοριακά συστήματα.

- Την διατήρηση χαμηλού κόστους ιδίως για τις συναινετικές ψηφιακά διεκπεραιώσιμες πράξεις προς όφελος των πολιτών.

Την συμπερίληψη στις μελέτες ανάλυσης συνεπειών που αφορούν στα εν λόγω νομοσχέδια και στοιχείων σχετικά με το οικονομικό κόστος και τον απαραίτητο χρόνο εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων, προκειμένου να διαπιστώνεται και να σταθμίζεται ευχερέστερα το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της επιτάχυνσης.